

Διπλωματική εργασία

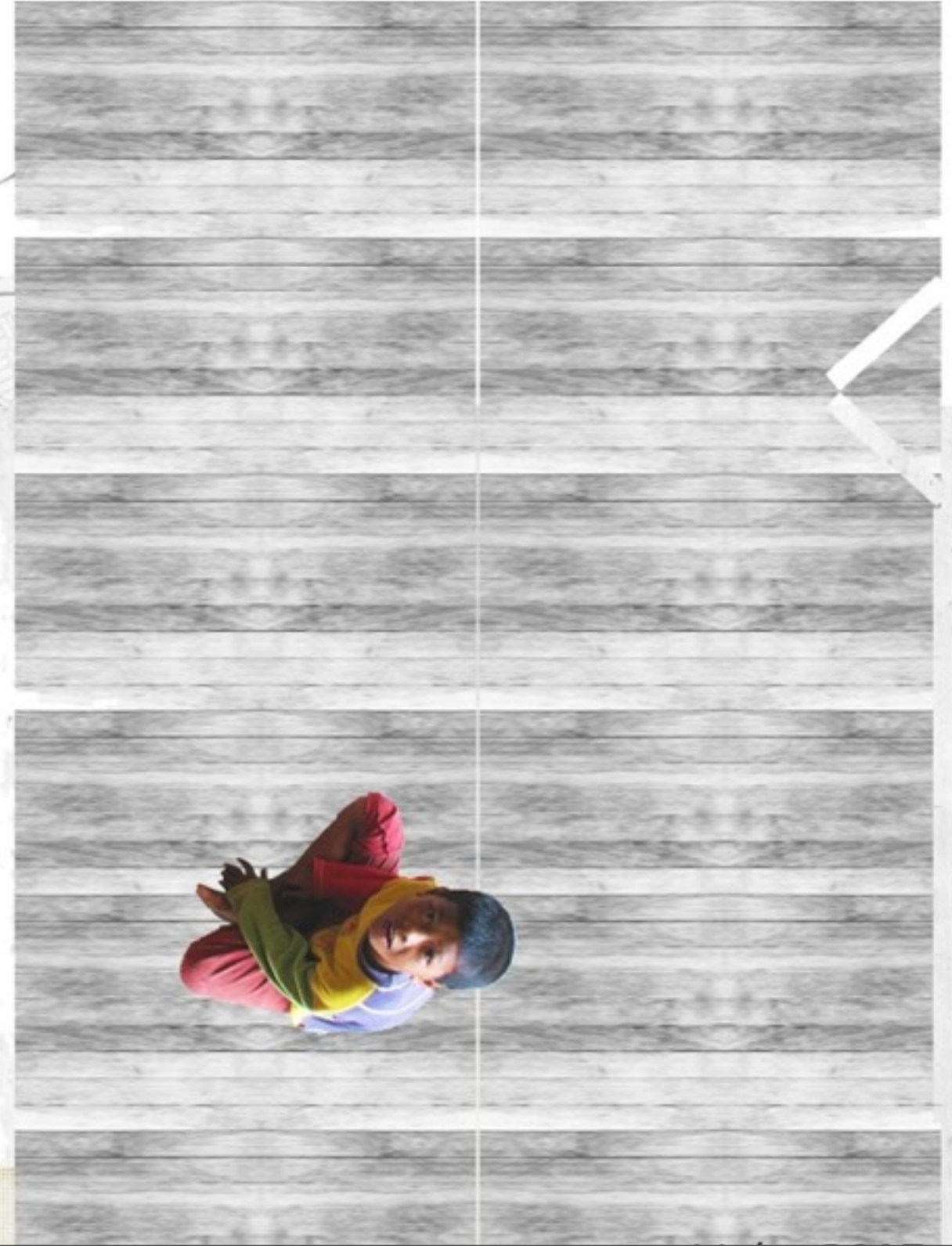
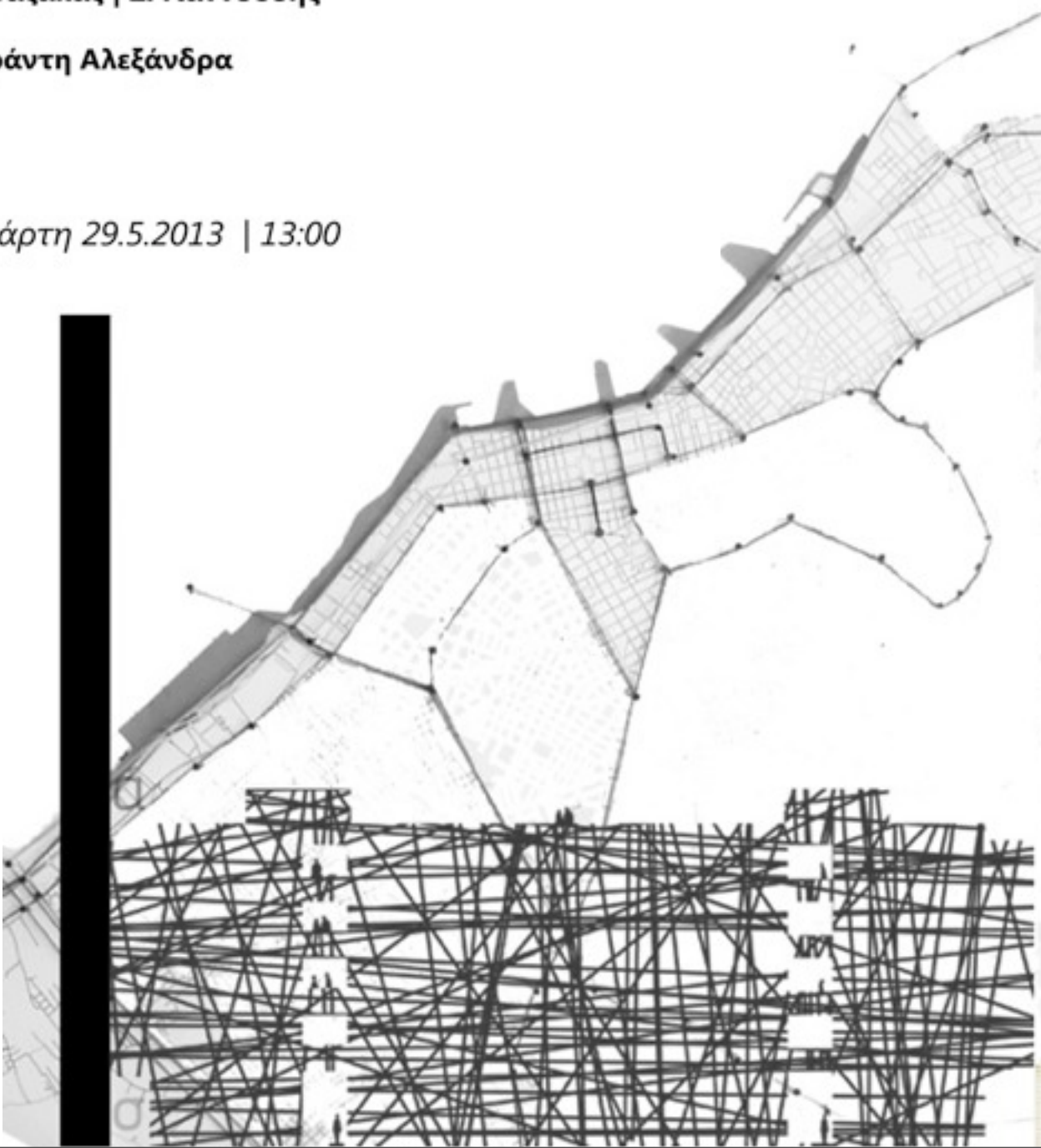
Θέμα:

Κοινωνική Κατοίκηση :
Ευέλικτοι τύποι κατοικίας και Κέντρο Παιδικής Μέριμνας
στην Ακτή Δυμαίων, στην Πάτρα

Επιβλέποντες Καθηγητές
Α. Βαζάκας | Σ. Γιαννούδης

Σαράντη Αλεξάνδρα

Τετάρτη 29.5.2013 | 13:00

περίληψη

Θέμα μελέτης τής διπλωματικής εργασίας, είναι τύποι κατοικίας που μεταβάλλονται, ώστε να παρέχουν δυνατότητες προσωρινής διαμονής, συλλογικής κατοίκησης και εργασιακού χώρου. Αφορμή της μελέτης, είναι η στέγαση των μεταναστών στη Πάτρα.

Παράλληλα διερευνώνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης, ώστε η επέμβαση να συνενώσει τους μετανάστες με τους γηγενείς πληθυσμούς. Επιλέγεται η περιοχή τού Αγίου Αντρέα στην ακτή Δυμαίων, στο ύψος τού υπάρχοντος κέντρου παιδικής μέριμνας θηλέων.

Στη περιοχή τοποθετείται το προτεινόμενο σύστημα κατοίκησης που επιτρέπει τη δυνατότητα επέκτασής του εφ' όσον χρειαστεί, καθώς και το νέο κέντρο παιδικής μέριμνας που φιλοξενεί τριπλάσιο αριθμό παιδιών από το υφιστάμενο. Αυτές οι χρήσεις «πλέκονται» με την πόλη, μέσω του σχεδιασμού δημόσιων και ημιδημόσιων χώρων, όπως η πλατεία και η αγορά, εργαστήρια ελεύθερου χρόνου καθώς και δημόσια βιβλιοθήκη με μικρό θέατρο.

αφορμή | σύνδεση με ερευνητική εργασία

ευελιξία

η ικανότητα να συμβαίνουν άμεσα απαραίτητες αλλαγές
ώστε να ανταποκρίνεται ο χώρος συνεχώς σε μεταβαλλόμενες ανάγκες

πολλαπλότητα

εναλλαγή χρήσης χώρου παρέχοντας
τη δυνατότητα περισσότερων ατομικών ερμηνειών

επιλογή θέματος

στέγαση των μεταναστών στη Πάτρα

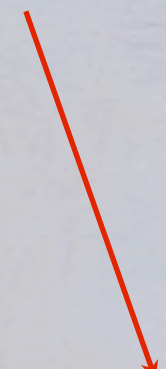
καταυλισμός στην περιοχή Αγυιάς

στόχος

1. συσχετισμός της πρότασης με τις μελλοντικές αναπλάσεις στην παραλιακή ζώνη της Πάτρας
2. σύνδεση της πρότασης με το εμπορικό και διοικητικό κέντρο της πόλης με δίκτυο πεζοδρόμων
3. **ένταξη** των μεταναστών στην κοινωνική και οικονομική ζωή της πόλης και σύνδεσή τους με τους γηγενείς πληθυσμούς.

χαρτογράφηση της πόλης

μεταναστευτικό ζήτημα

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΤΗ ΠΑΤΡΑ

Χρονολογική Εξέλιξη

1988

1992

1996

2000

2004

2008

2012

εγκατάσταση Νιγηριανών λόγω του πολέμου χριστιανικών-μουσουλμάνων στη Νιγηρία με σκοπό τη διαμονή τους στην Ελλάδα

μεταναστευτικό κύμα οικονομικών μεταναστών από τη Σενεγάλη με σκοπό την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα

μαζική εγκατάσταση Καύδων λόγω του πολέμου του Ιράκ - δημιουργία καταυλισμού στην περιοχή της Αγιάς

εγκατάσταση μεγάλου αριθμού Αφγανών λόγω της εισβολής των Αμερικάνων στο Αφγανιστάν

εγκατάσταση Πακιστανών με σκοπό την εύρεση εργασίας στην Ελλάδα

εμφάνιση Ερυθραίων λόγω συγκρούσεων Ερυθράς-Αιθιοπίας

εμφάνιση Σομαλών λόγω εμφυλίου πολέμου

2.500 μετανάστες διαμένουν στην ερύτερη περιοχή του λιμανιού

βίαιη καταστροφή καταυλισμού Αγιάς

εγκατάσταση στα μηχανουργεία του Αγ. Δανύσου και στο σταθμό του Αγ. Αντρέα

ολοκλήρωση τμήματος νέου λιμανιού

βίαιη εκκένωση των περιοχών

μίσος: εγκατάσταση στο παλιό εργοστάσιο Πειραικής Πατρίκης

αύγουστος: διασπορά διαμονή στον ευρύτερο χώρο του λιμανιού

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΠΑΤΡΑ

Αριθμός: 500 άτομα

Φύλλο: 90% άντρες 10% γυναίκες

Ηλικία: 15-35

Εθνικότητα: Αφγανιστάν, Σουδάν, Σομαλία, Αλγερία, Μαρόκο, Τυνησία, Ερυθραία
χαρακτηριστικά: προσωρινή διαμονή, επιθυμούν να φύγουν
Νιγηρία, Σενεγάλη, Πακιστάν
χαρακτηριστικά: διαμένουν μόνιμα σε ομαδικά διαμερίσματα, εργάζονται στο παραεμπόριο

Καθημερινές συνήθειες: προσευχή, μουσική, παρακολούθηση θεαμάτων από την πατρίδα τους, τσάι

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- παλιό λιμάνι, μελλοντική ανάπτυξη μετώπου αναψυχής
- διοικητικό κέντρο πόλης
- οικονομικό κέντρο πόλης
- νέο λιμάνι
- πρώην βιομηχανική ζώνη, περιοχή που κατοικείται από μετανάστες

στρατόπεδα συγκέντρωσης

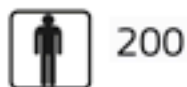
κέντρα στέγασης

χώροι ανηλίκων

Αμυγδαλέζα	Σάμος	Πεντέλη	Λαύριο	Νέα Μάκρη	Κόνιτσα Ηπείρου	Ανώγεια Κρήτης	υπό κατασκευή
200	170	11 16	300	17	80	80	
820		300	300	120			
Ο χώρος ξεκίνησε να λειτουργεί τον Απρίλη του 2012. Στην πραγματικότητα στο χώρο διαμένουν πάνω από 1000 μετανάστες. Σε κάθε οικίσκο (περίπου 28 τμ) διαμένουν 6 άτομα. Οι οικίσκοι διαχωρίζονται μεταξύ τους ανά 4 με διαχωριστικό συρματόπλεγμα και κανσερτίνα. Ο χώρος θυμίζει φυλακές ταυτίζοντας τους μετανάστες με εγκληματίες.	Ο χώρος λειτουργεί ως κέντρο πρώτης υποδοχής για τους μετανάστες που έρχονται μέσω Τουρκίας. Σκόπός του κέντρου είναι να δωθούν οι πρώτες βοήθειες και να ενημερωθούν οι φιλοξενοούμενοι για τις διαδικασίες ασύλου. Παρόλαυτα αποτελεί εξίσου μια «φυλακή» για ανθρώπους που απλά ήρθαν στη χώρα και δεν έχουν χαρτιά.	Ο χώρος φιλοξενεί πρόσφυγες Κούρδους που έχουν ζητήσει άσυλο. Υπάρχει χώρος κοινών συναντήσεων και ενθάρρυνση του αυτοεξισορροπημένου στους προσωπικούς χώρους. Είναι σε απόσταση 3 χμ από την περιοχή της Πεντέλης.	Ο χώρος φιλοξενεί πρόσφυγες που έχουν ζητήσει άσυλο και έτσι προστατεύονται από το κράτος. Υπάρχει χώρος υποδοχής και βιβλιοθήκης. Χρηματοδοτείται από τον ερυθρό σταυρό και είναι σε απόσταση 10 χμ από την πόλη του Λαυρίου. Τους διαμένοντες χαρακτηρίζει χωρική ακινησία, δεν υπάρχουν εναλλαγές στους χώρους, εκεί που κοιμούνται σπάζονται.	Λειτουργεί χώρος μαγειρίου και προσιτισμού. Ευνοείται η κινητικότητα λόγω περιορισμένου χώρου στο εσωτερικό των σκηνών, η καθημερινότητα μεταφέρεται στην ύπαιθρο.	Φιλοξενούνται ανήλικοι πρόσφυγες. Στο χώρο λειτουργούν Επιπλοποιεία, ραφείο, εργαστήριο ξυλογλυπτικής, ξυλινότρητο και μεταλλοπλαστικής.	Ο χώρος φιλοξενεί ανήλικους πρόσφυγες. Υπάρχει χώρος υποδοχής, βιβλιοθήκης, εργαστηρίων και μαθημάτων. Παράλληλα συσταγάζεται με το κέντρο περιβαλλοντικών ερευνών. Τα παιδιά πηγαίνουν έξω σχολείο και παρακολουθούν ξένες γλώσσες.	Πρόκειται για χώρους που θα λειτουργήσουν μέσα στο 2012-13 στην Αττική και ήταν παλιά στρατ όπια. Κερατοβούνι, Καταμίδι.

στέγαση ενηλίκων

στέγαση ανηλίκων

ΠΑΤΡΑ

Η κατάσταση του μεταναστευτικού ζητήματος στην Πάτρα, είναι διαρκώς μεταβαλλόμενη. Αλλάζει συνέχεια ο αριθμός των ατόμων αλλά και η εθνικότητα τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ερυθρού σταυρού τον Ιούνιο του 2012 και μετά από έρευνα σε μερικά από τα ήδη υπάρχοντα κέντρα στην Ελλάδα, για την περίπτωση της Πάτρας καταλήγουμε:

Στην αναζήτηση τύπου κατοικίας που να μπορεί να εναρμονίζεται με τις πληθυσμιακές αλλαγές ανά περίοδο. Στη δημιουργία κέντρου μέριμνας ανηλίκων στη θέση του κέντρου μέριμνας θηλέων.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Ζόρση πτέρυγα-μπλοκ
- Ζόρση πτέρυγα-μπλοκ
- σκηνή
- οικίσκος, container

- χωρική κινητικότητα
- απαγορεύεται είσοδος-έξοδος
- περίφραξη

πάτρα

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Βιομηχανικοί χώροι
- Εκπαίδευση
- Δημόσιοι χώροι-πράσινα
- Άθλητισμός
- Πολιτισμός

B

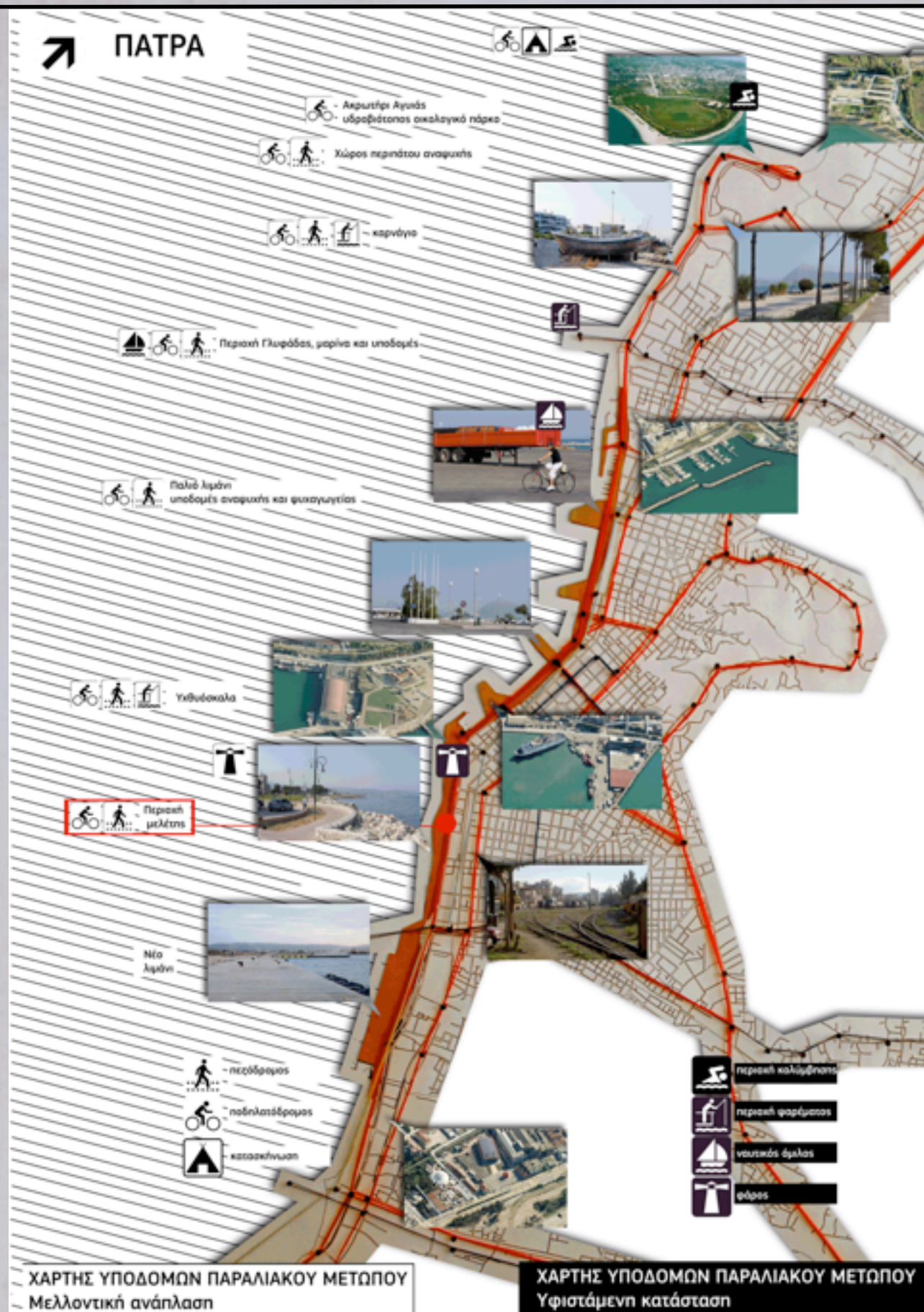
οδικό δίκτυο

κύριοι αυτοκινητόδρομοι

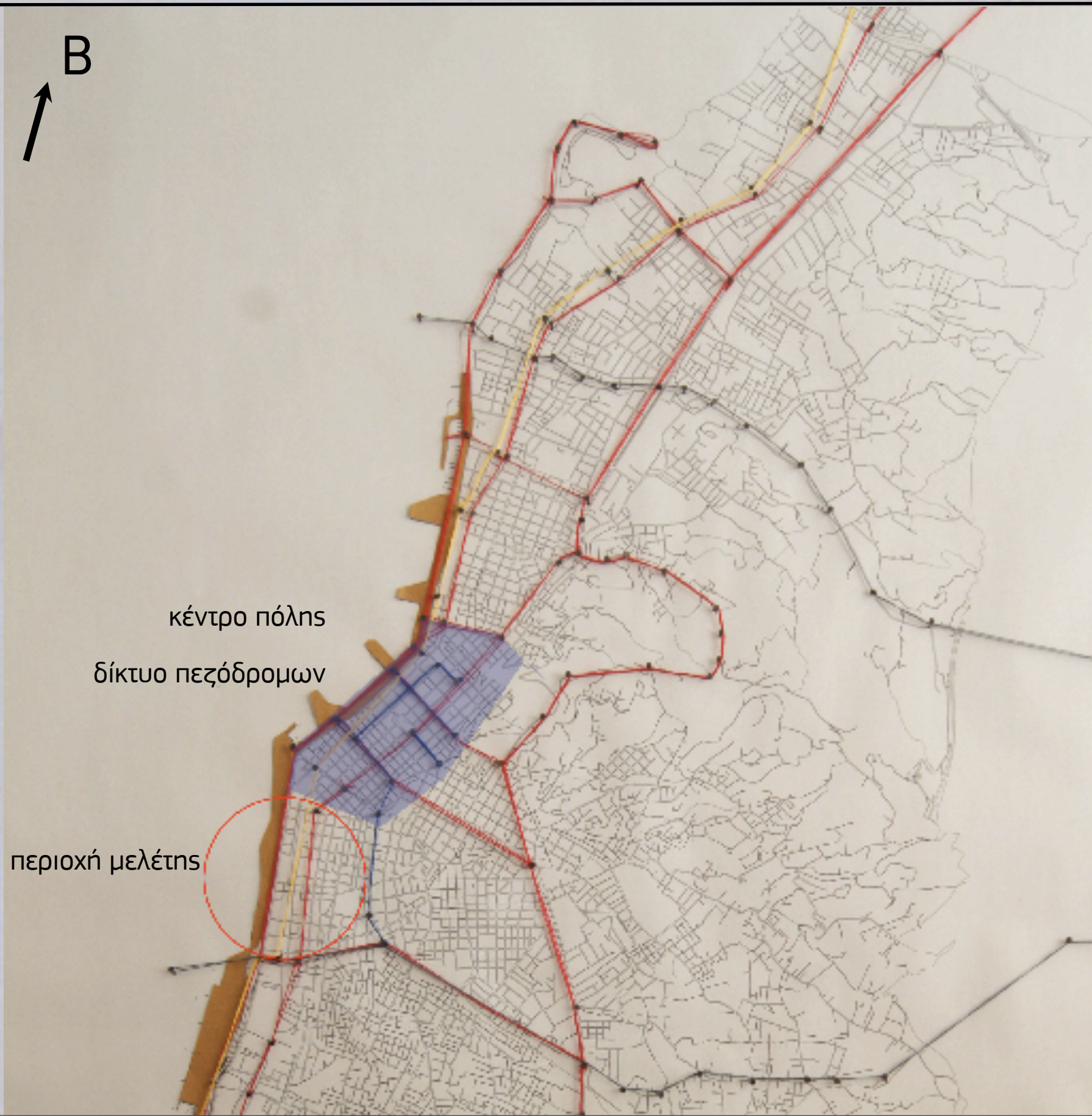
γραμμή τραίνου

πεζόδρομος

πάτρα

επιλογή περιοχής μελέτης

χαρακτηριστικά περιοχής

βόρεια > σταθμός Αγίου Αντρέα

δυτικά > λεωφόρος Όθωνος Αμαλίας παραλιακό μέτωπο

νότια > παλιά βιομηχανική ζώνη , σύγχρονες βιοτεχνίες

ανατολικά > οδός Μαιζώνος βιοτεχνίες και κατοικίες

περιοχή μελέτης - υφιστάμενη κατάσταση

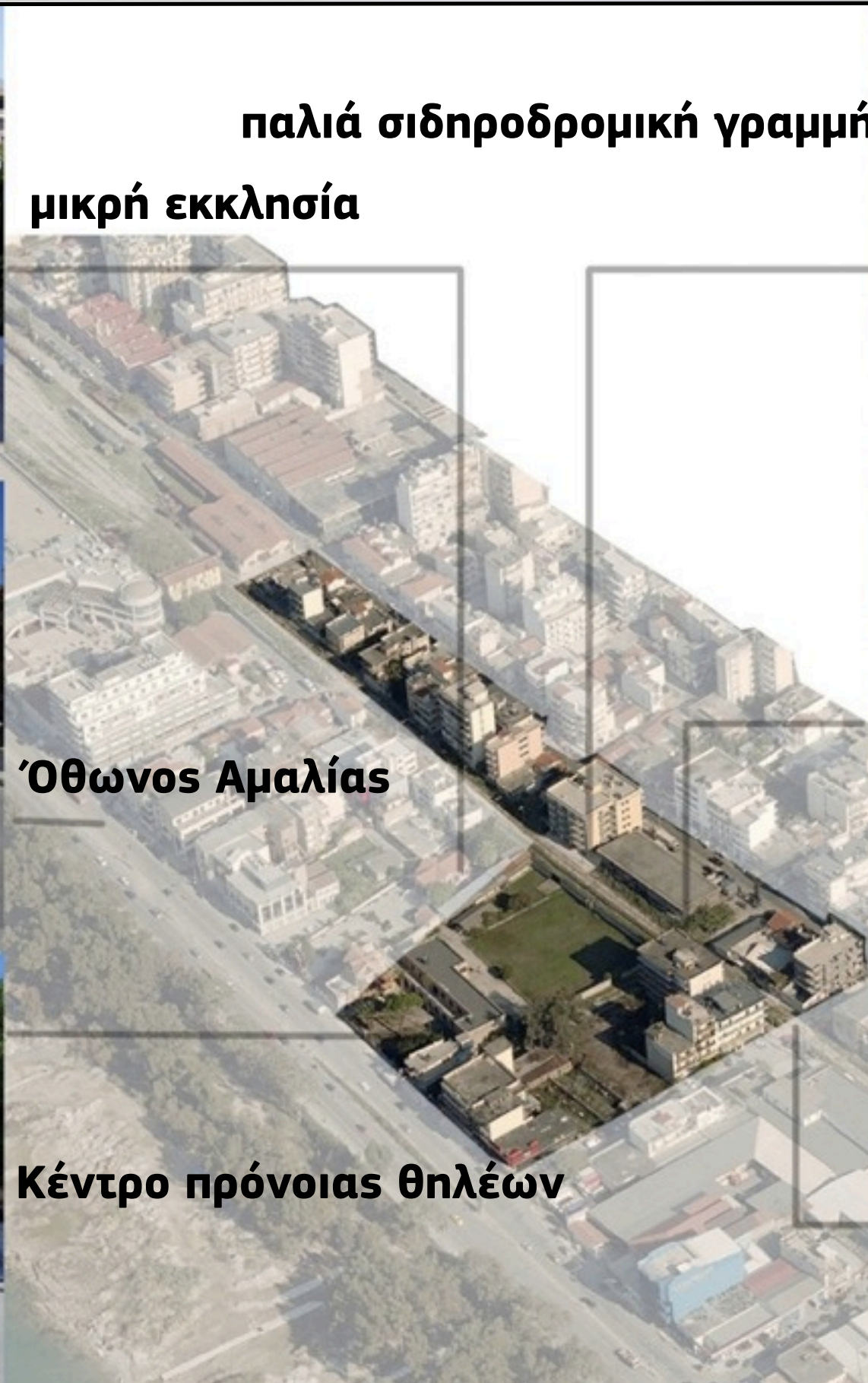
**παλιά σιδηροδρομική γραμμή
μικρή εκκλησία**

Όθωνος Αμαλίας

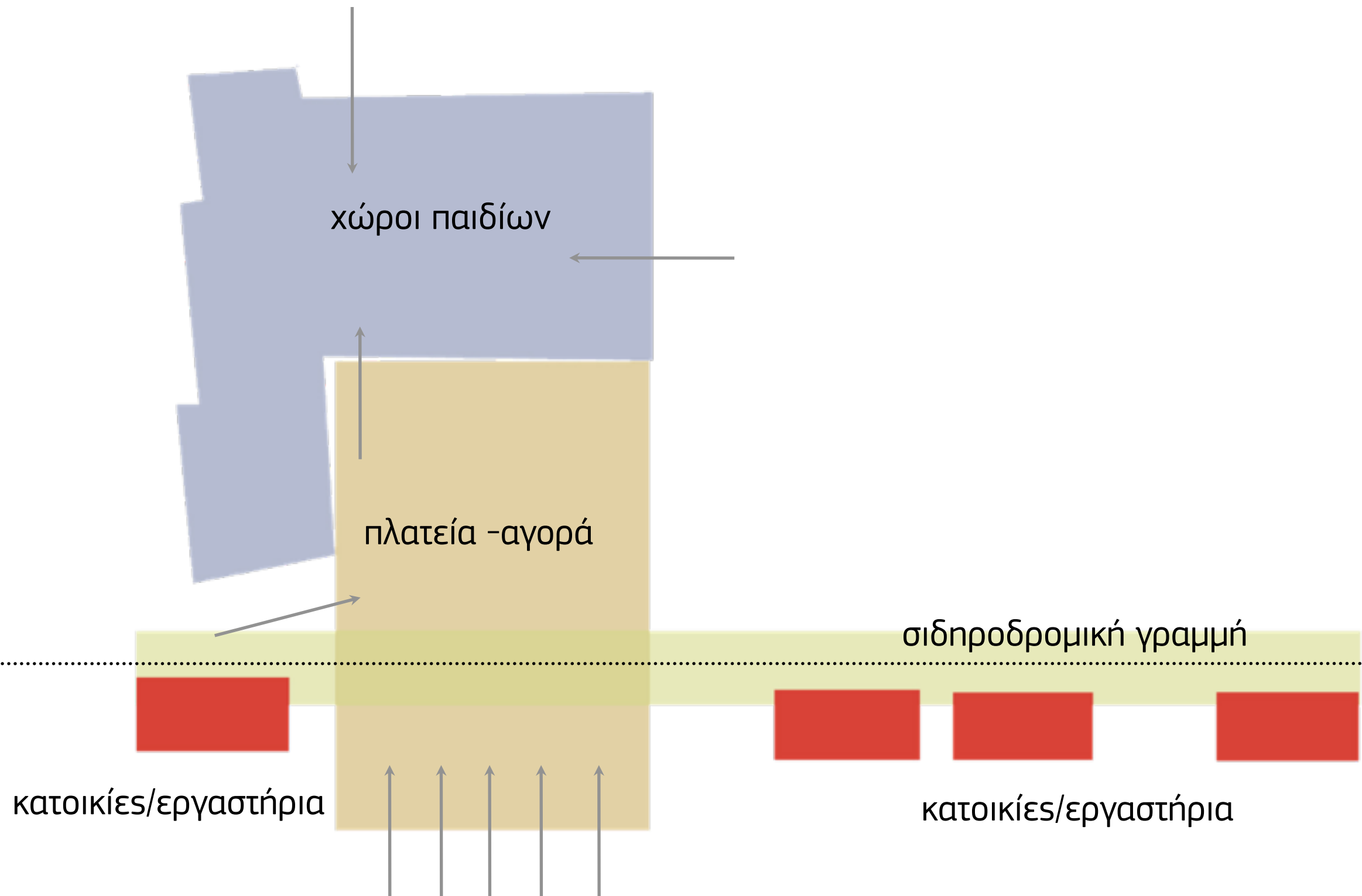

Κέντρο πρόνοιας θηλέων

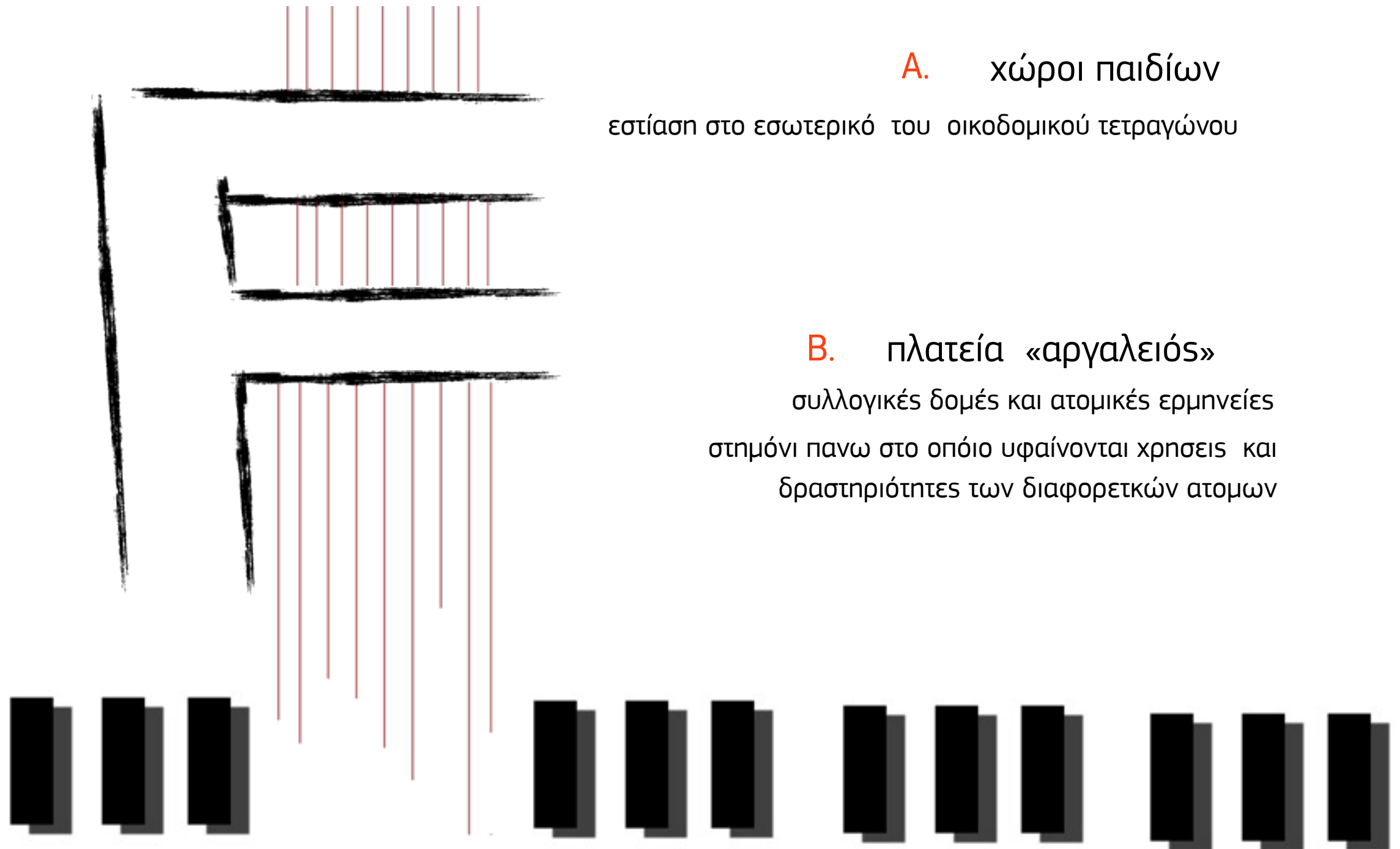

τοποθέτηση στο οικόπεδο

→ B

συνθετικές αρχές

A. χώροι παιδίων

εστίαση στο εσωτερικό του οικοδομικού τετραγώνου

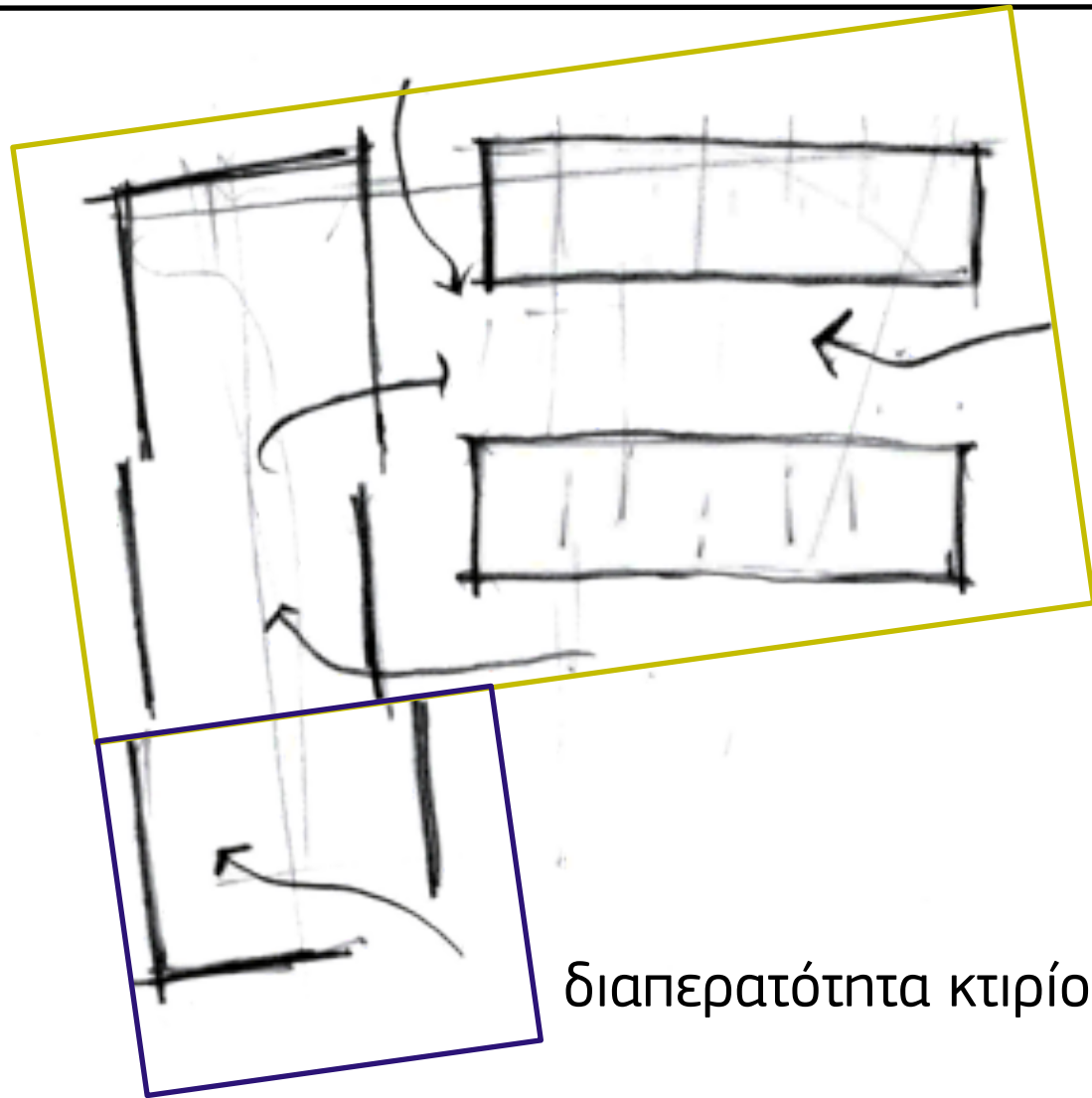
B. πλατεία «αργαλειός»

συλλογικές δομές και ατομικές ερμηνείες
στημόνι πάνω στο οποίο υφαίνονται χρήσεις και
δραστηριότητες των διαφορετικών ατόμων

Γ. κατοικίες / εργαστήρια

διάτρητη γραμμική οργάνωση εργαστηρίων
άμεση πρόσβαση στο εσωτερικό του οικοδ. τετραγώνου

A. κέντρο μέριμνας ανηλίκων

διαπερατότητα κτιρίου

συνδυασμός ιδιωτικών χρήσεων με χρήσεις που αφορούν τη πόλη

παιδικές εστίες

εστιατόριο

αίθουσες διδασκαλίας και ελεύθερου χρόνου

βιβλιοθήκη

θέατρο

Β. πλατεία-αγορά | ισόγειο

1

ΟΡΑΣΗ

θέατρο
έκθεσεις
προβολή ταινιών

2

ΓΕΥΣΗ

εστιατόριο
καφέ

3

ΑΚΟΗ

μουσική
τραγούδι
χορός

4

ΟΣΦΡΗΣΗ

μπαχαρικά
λουλούδια

5

ΑΦΗ

κατασκευές
υφαντά

Γ. κατοικίες | συνθετικές αρχές

εργαστήρια

κατοικία

κατοικίες συνθετικές αρχές | ευέλιξία, μεταβλητότητα

περιοχή με σταθερές λειτουργίες

κεντρικό τμήμα

ΥΓΡΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

άκρη

κεντρικό τμήμα

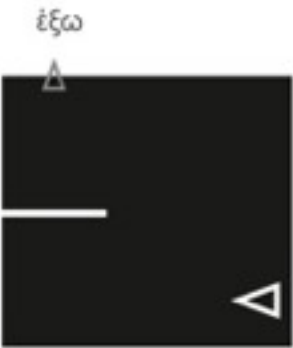
ελεύθερη κίνηση και
προσαρμογή λειτουργιών
στις υπόλοιπες ζώνες

περιπτώσεις χρηστών > προτεινόμενος τύπος

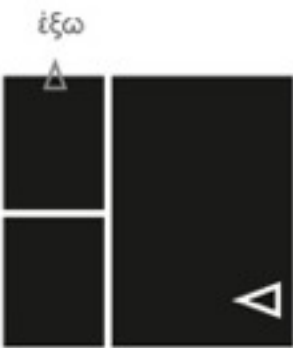
ΤΥΠΟΣ

εισόδος

Ή

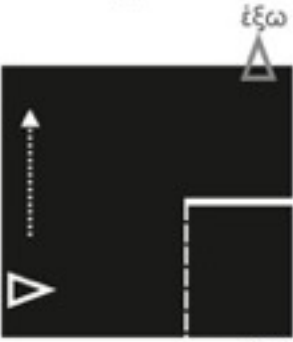
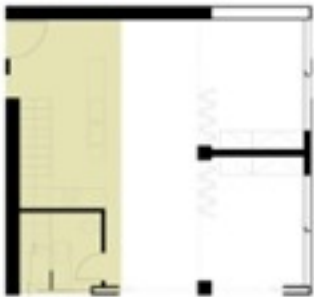
εισόδος

Ή

ΤΥΠΟΣ

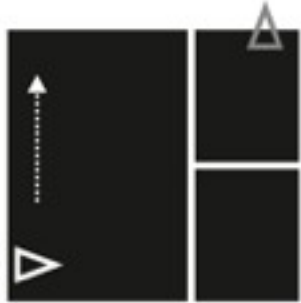

εισόδος

έξω

Ή

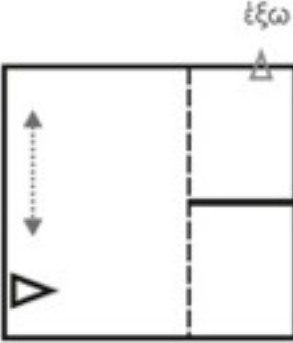
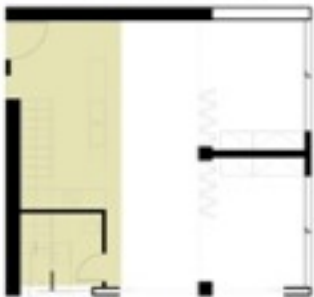

εισόδος

έξω

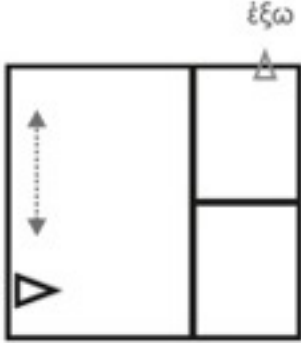

Ή

εισόδος

έξω

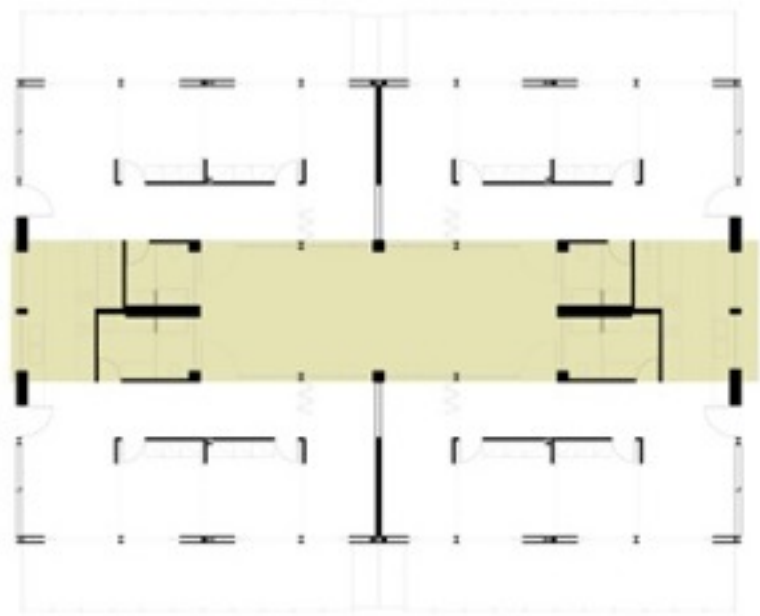
εισόδος

έξω

περιπτώσεις χρηστών > προτεινόμενος τύπος

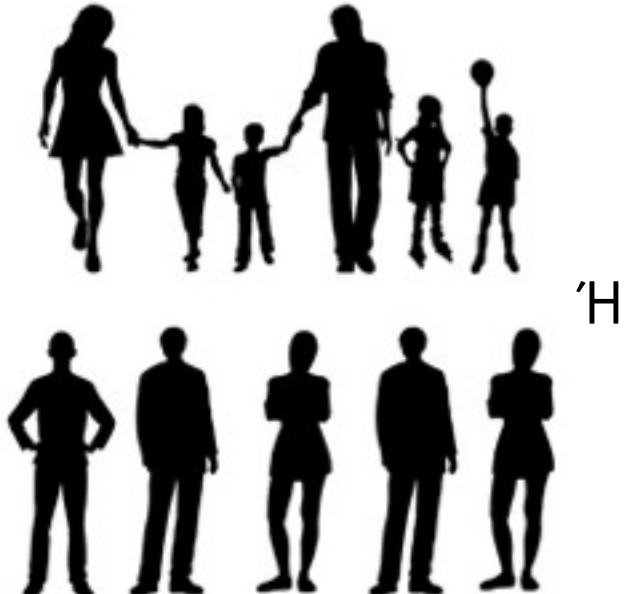
β
ΤΥΠΟΣ

πρώτη περίπτωση οργάνωσης

δεύτερη περίπτωση οργάνωσης

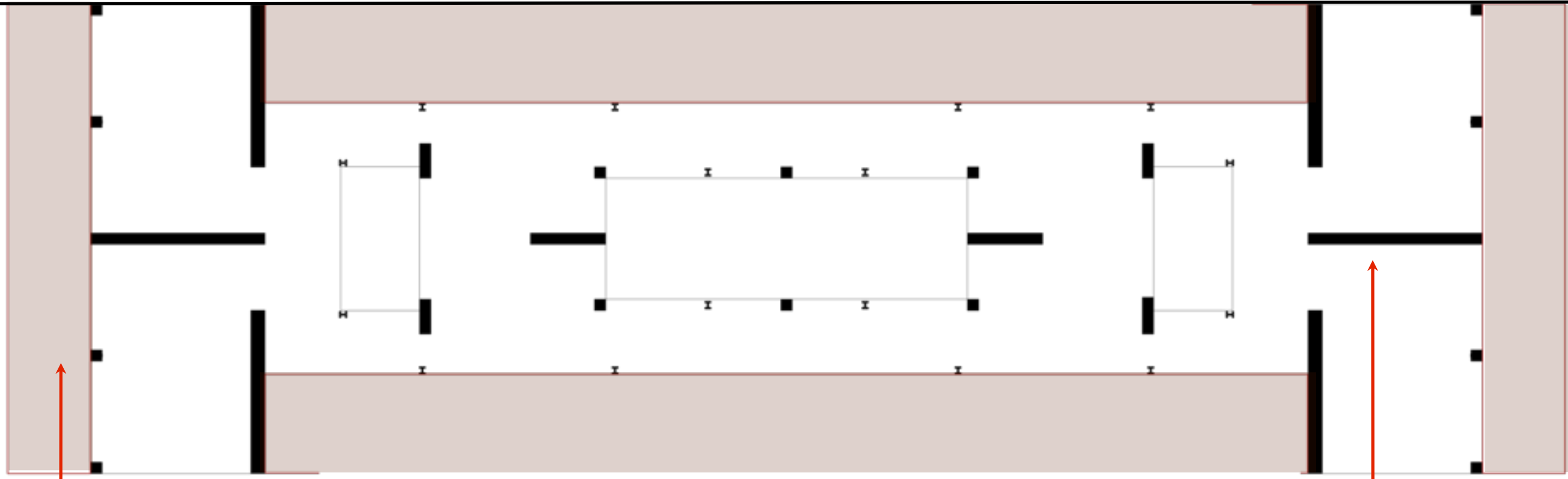

τρίτη περίπτωση οργάνωσης

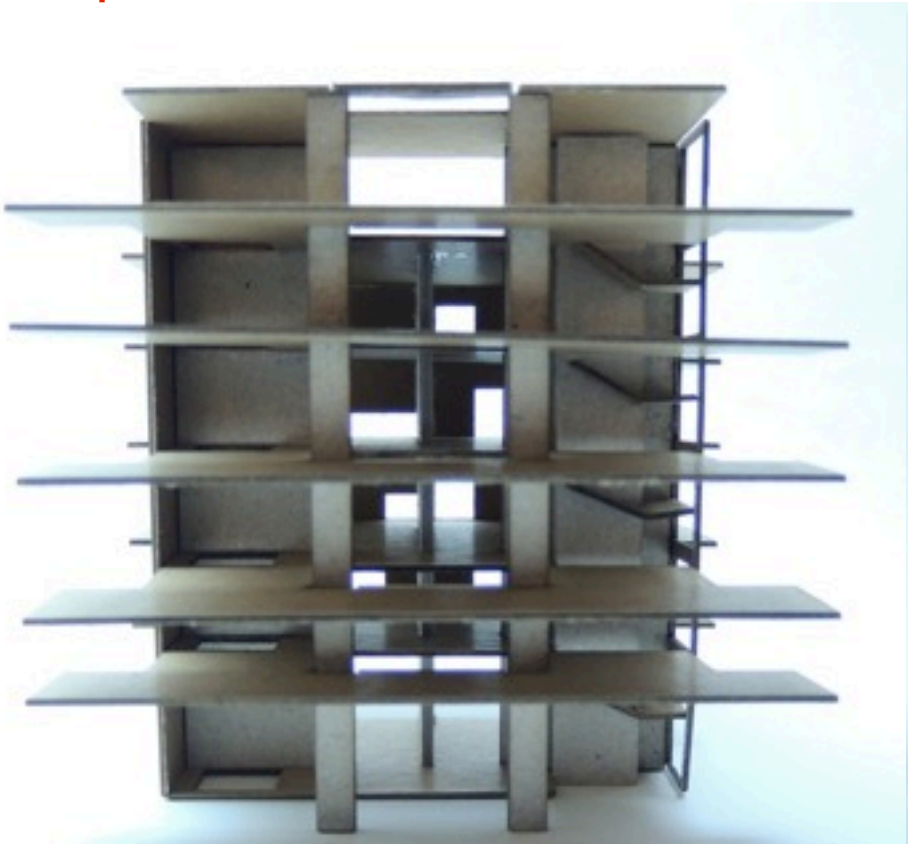
στατικό διάγραμμα κατασκευής

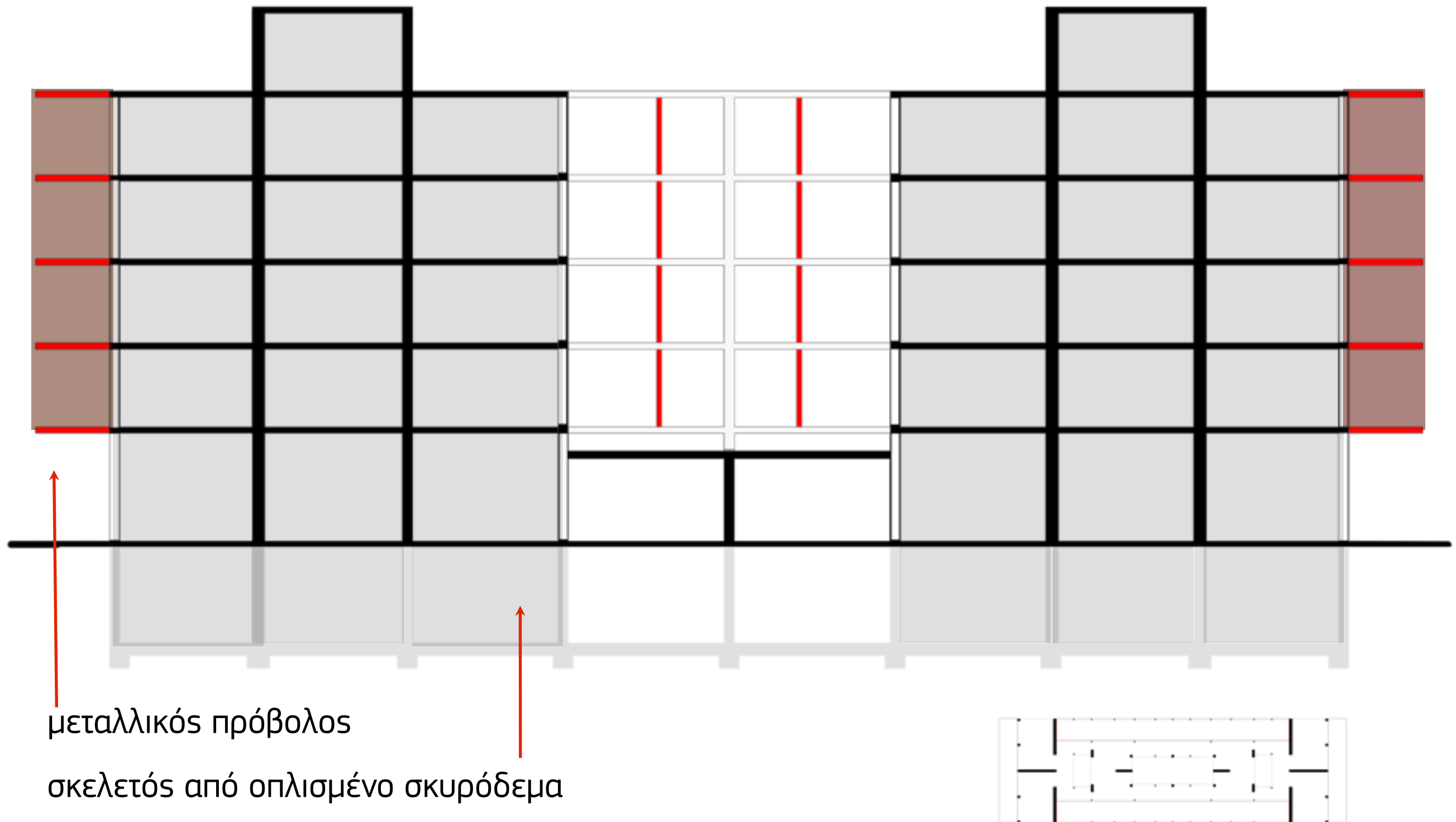
ευελιξία στατικού φορέα
κάτοψη

μεταλλικός πρόβολος

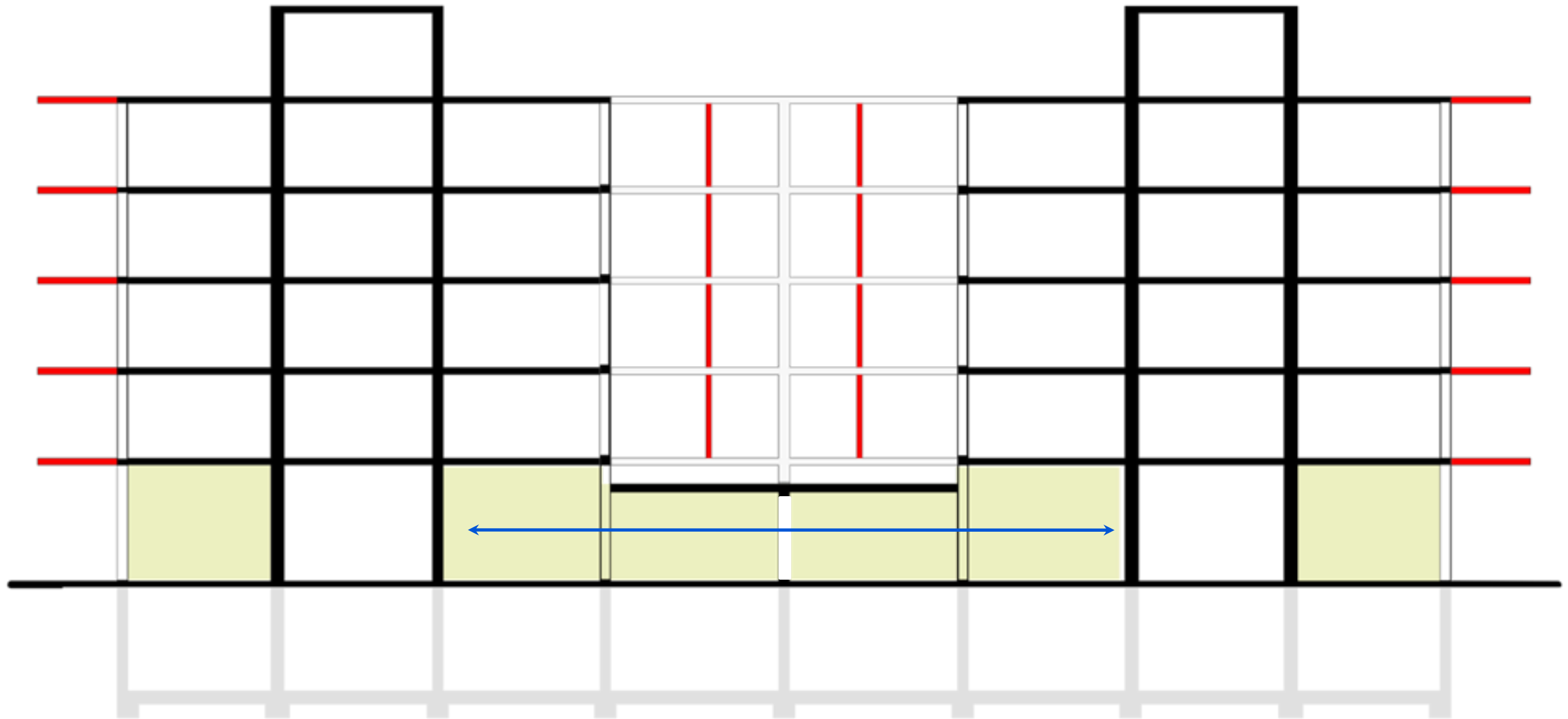
σκελετός από οπλισμένο σκυρόδεμα

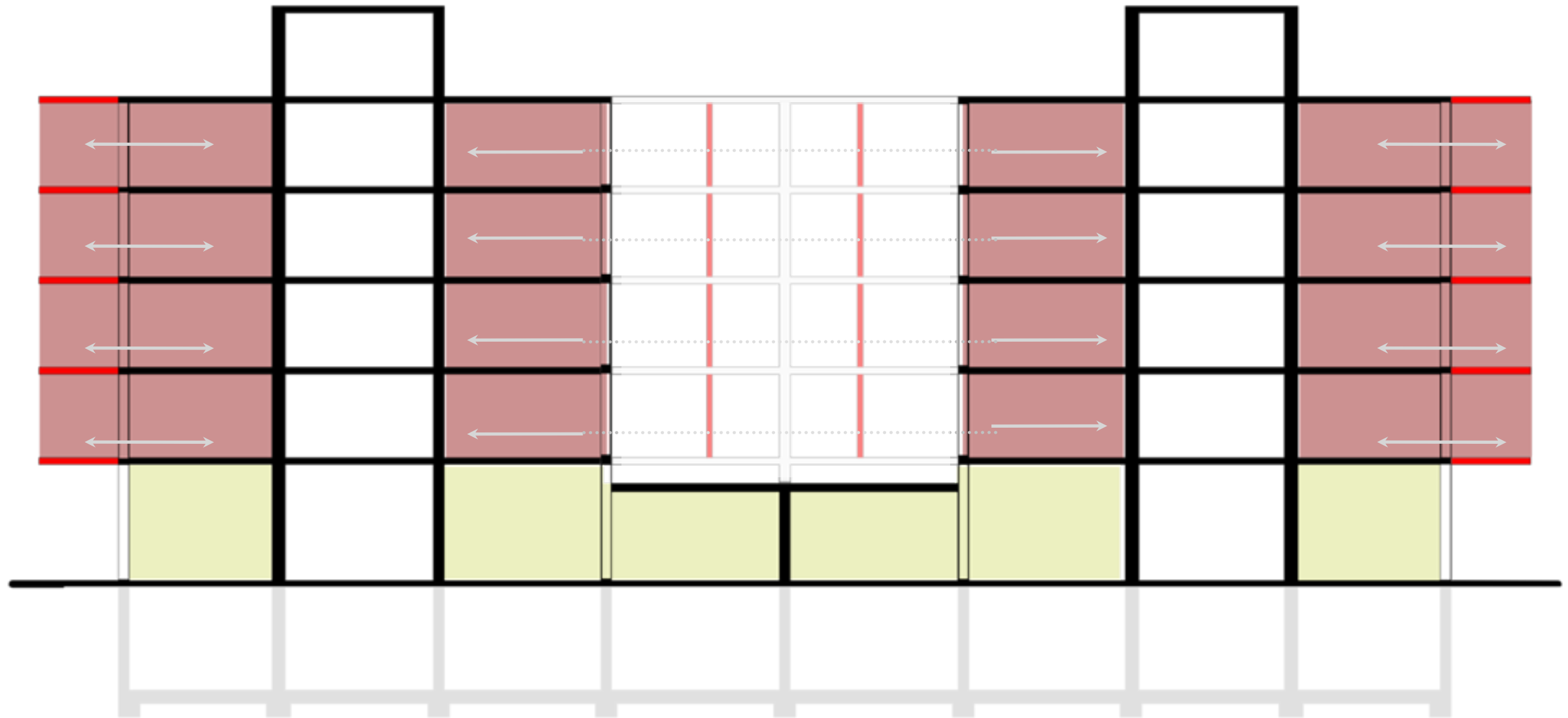
κίνηση ισόγειο

ευελιξία στατικού φορέα

κίνηση κατοικιών

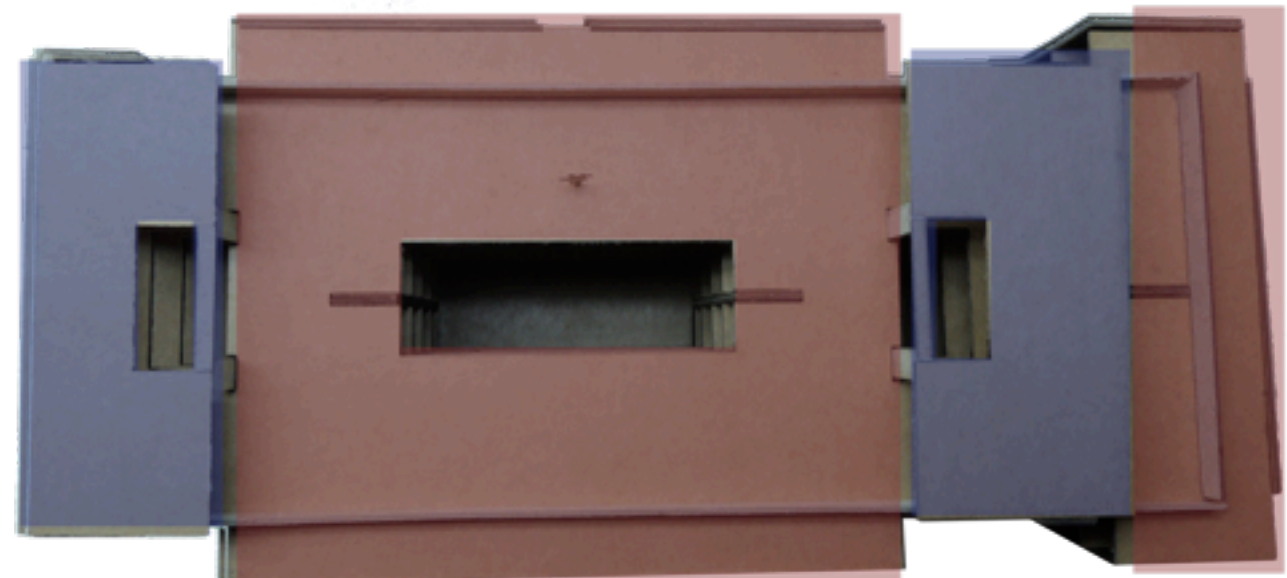
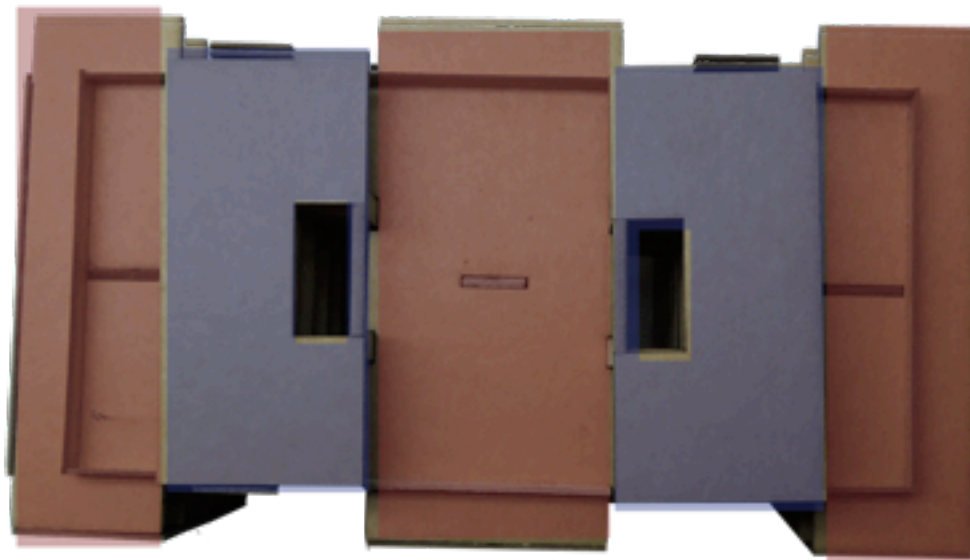
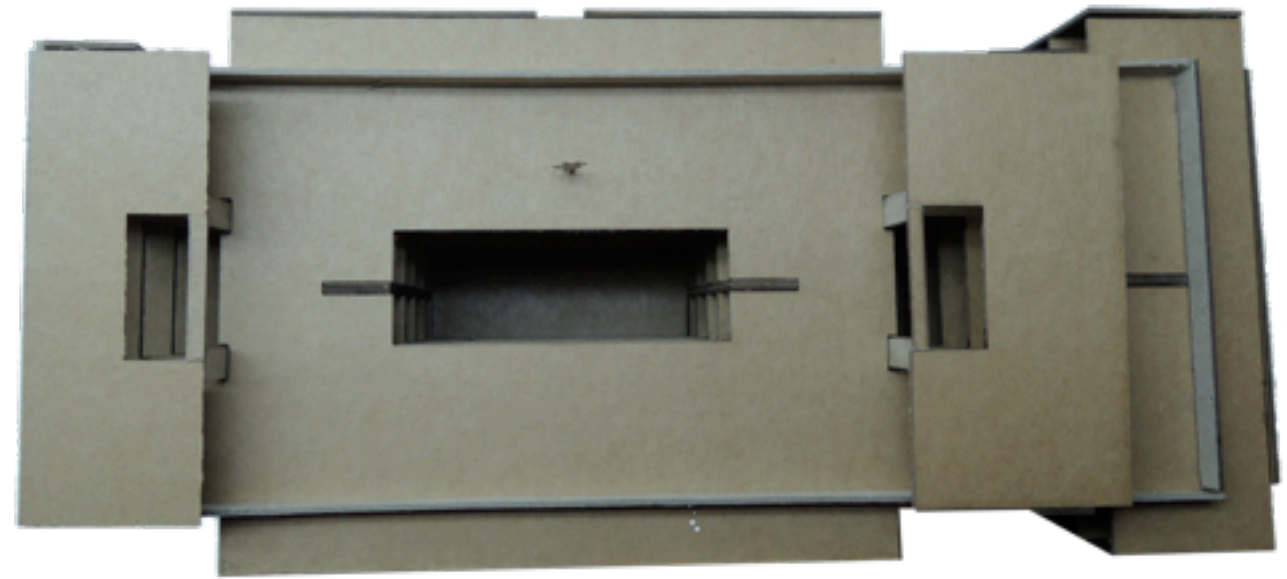
ευελιξία στατικού φορέα

κατοικίες

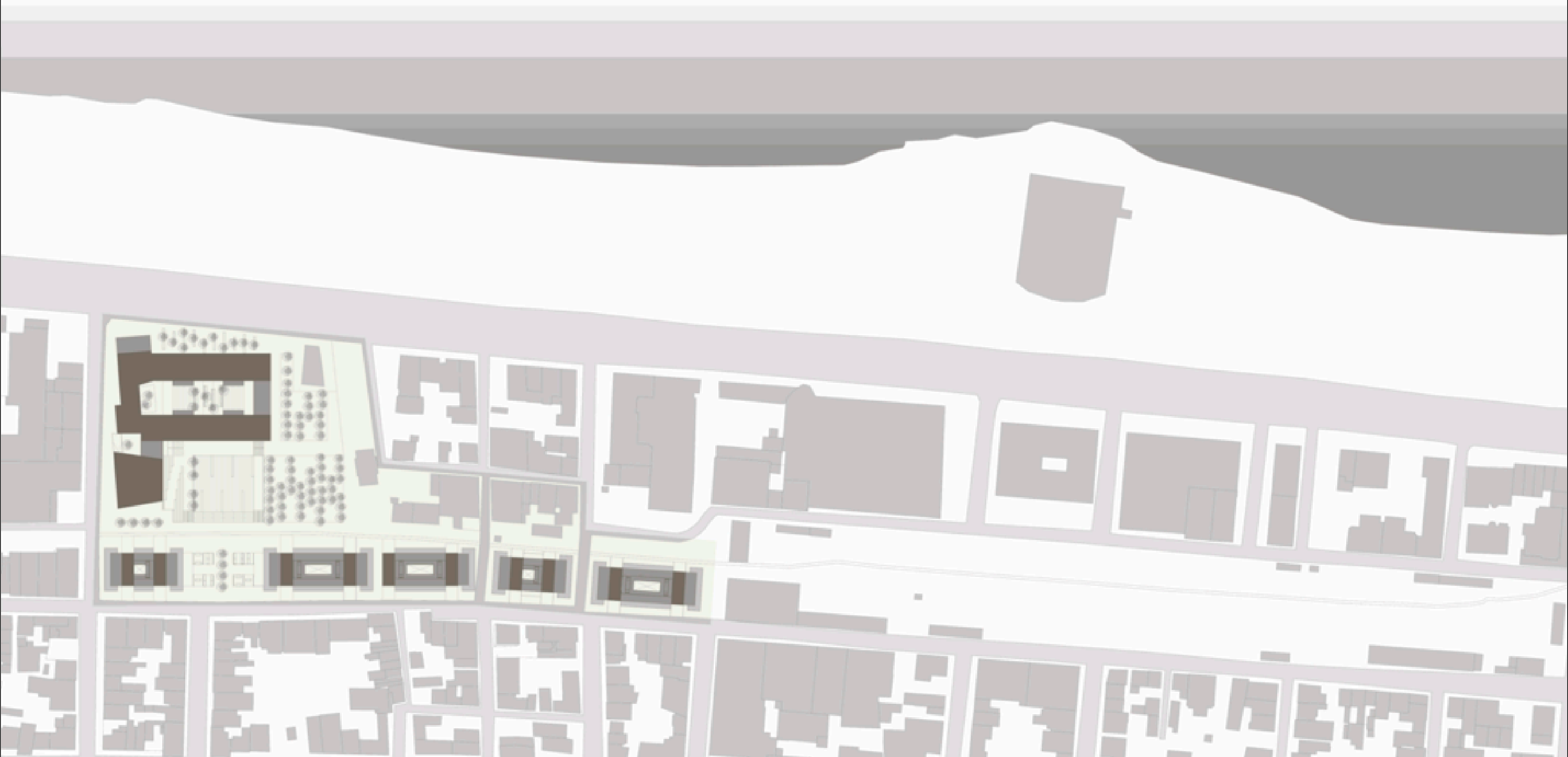
διάδρομοι κινήσεων

τελική διάταξη

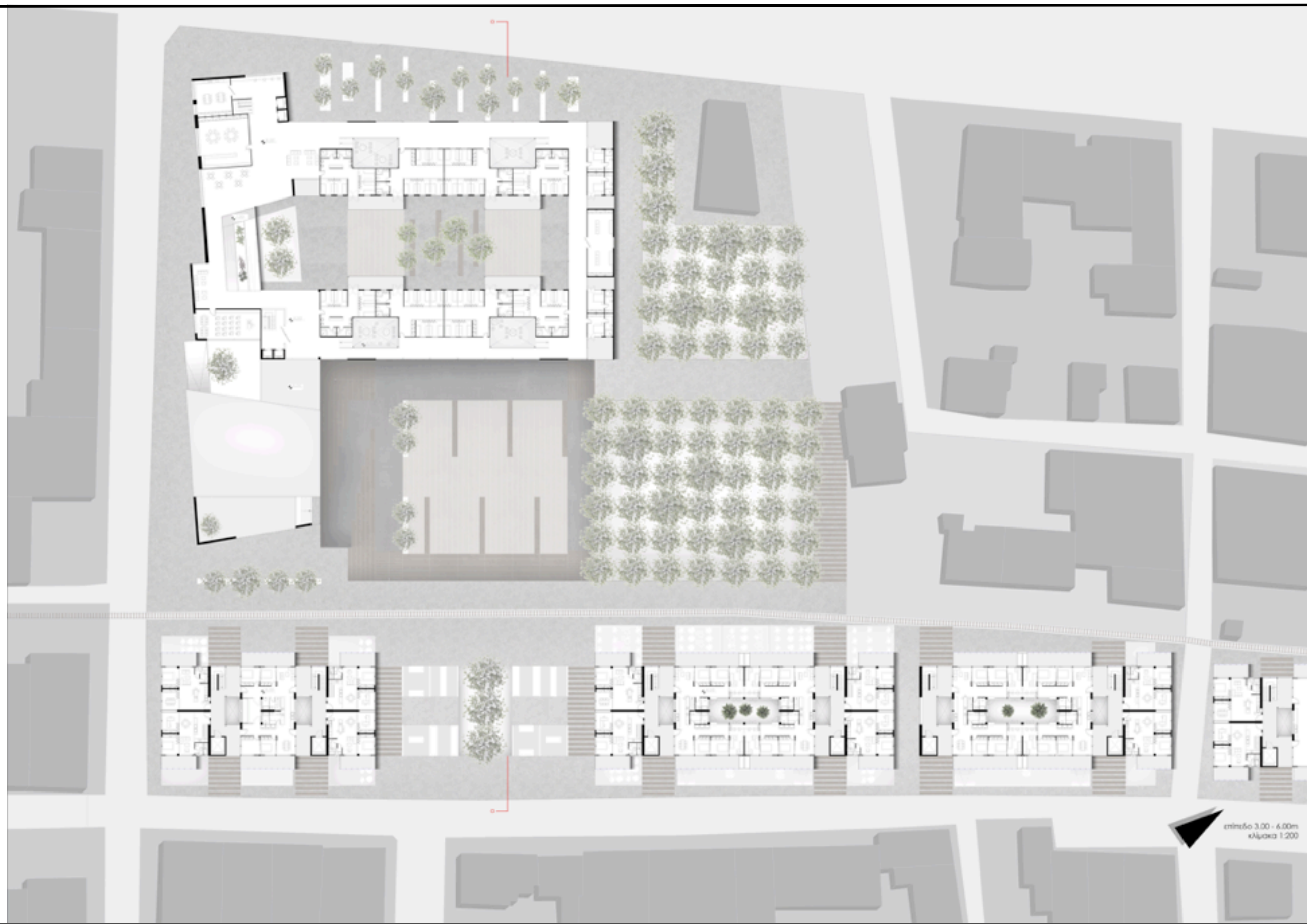
ευελιξία κατασκευής

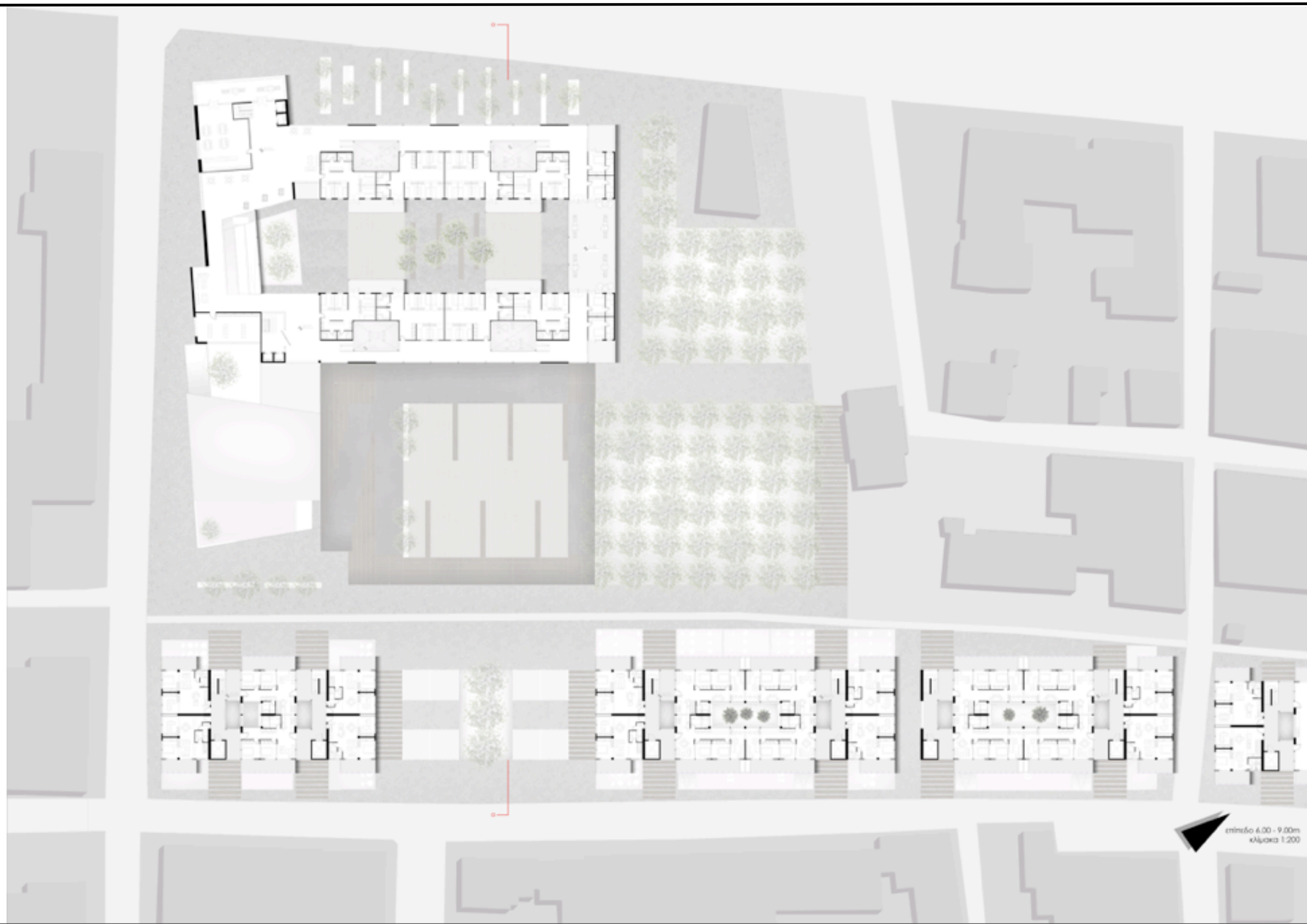

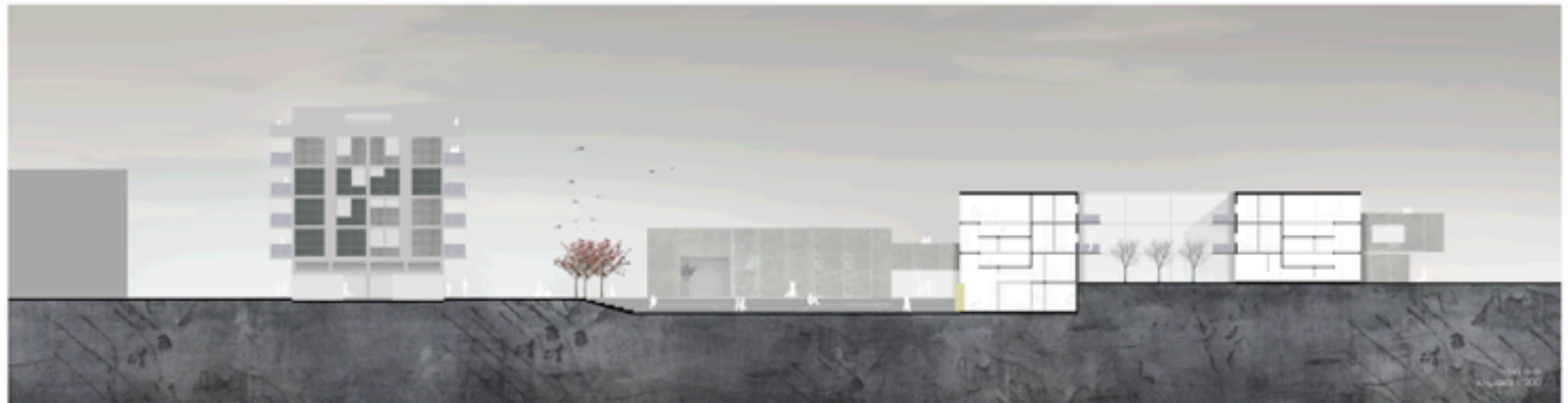

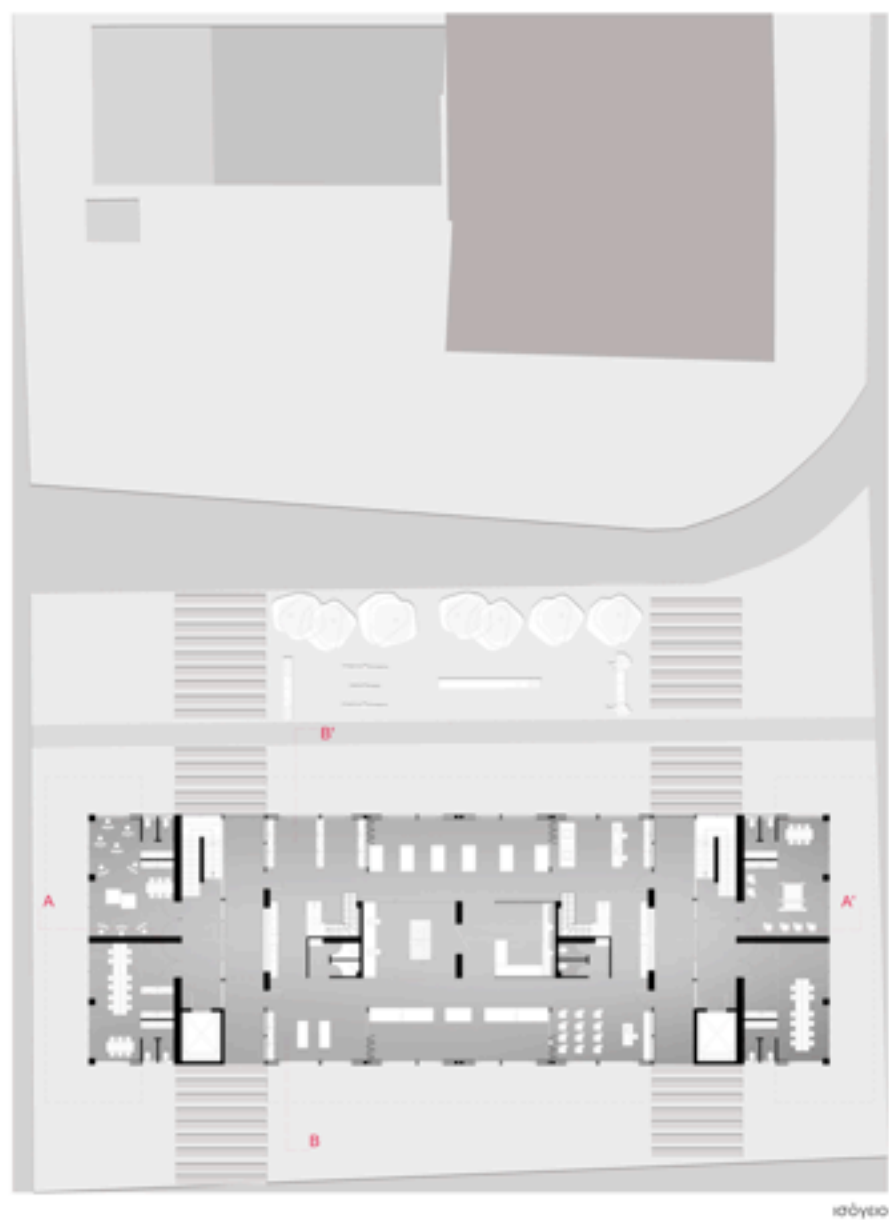

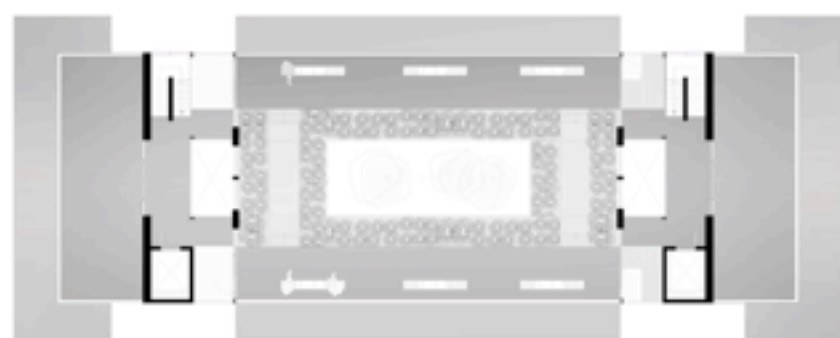

κατόψεις μονάδας

ισόγειο

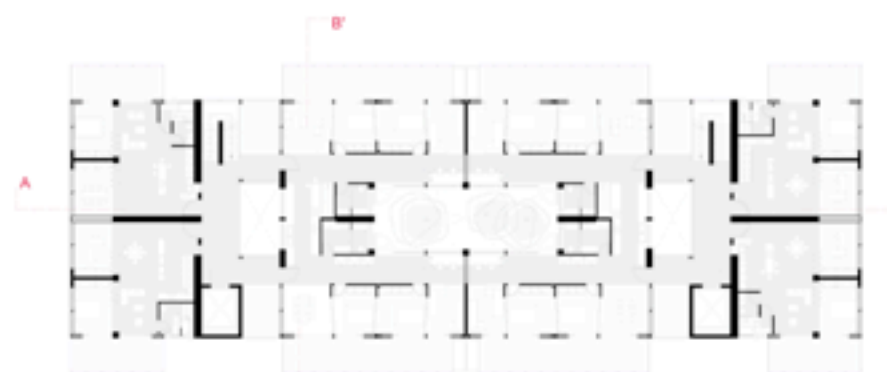

δάμα

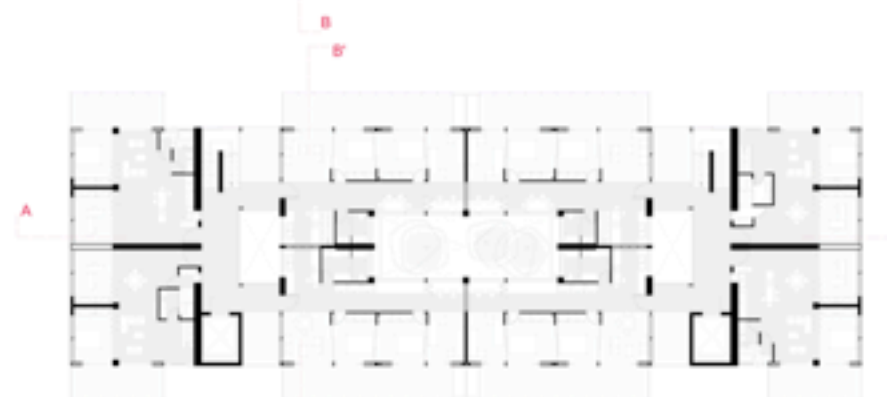
κατόψεις ορόφων

κλίμακα 1:100

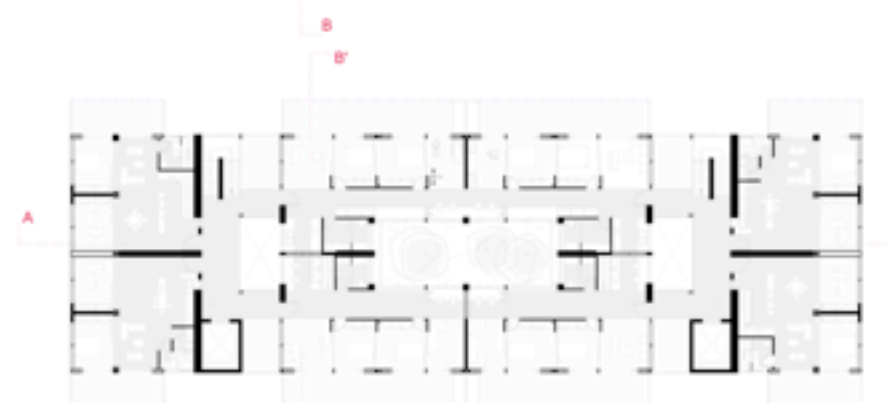
τύποι κατοικιών

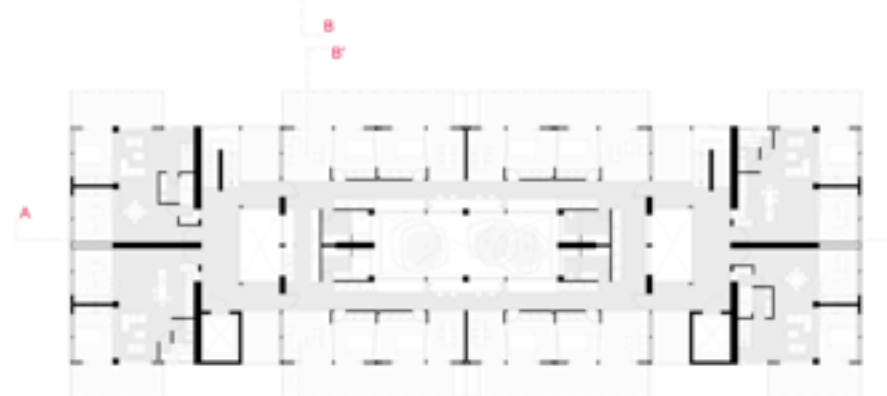
1ος όροφος

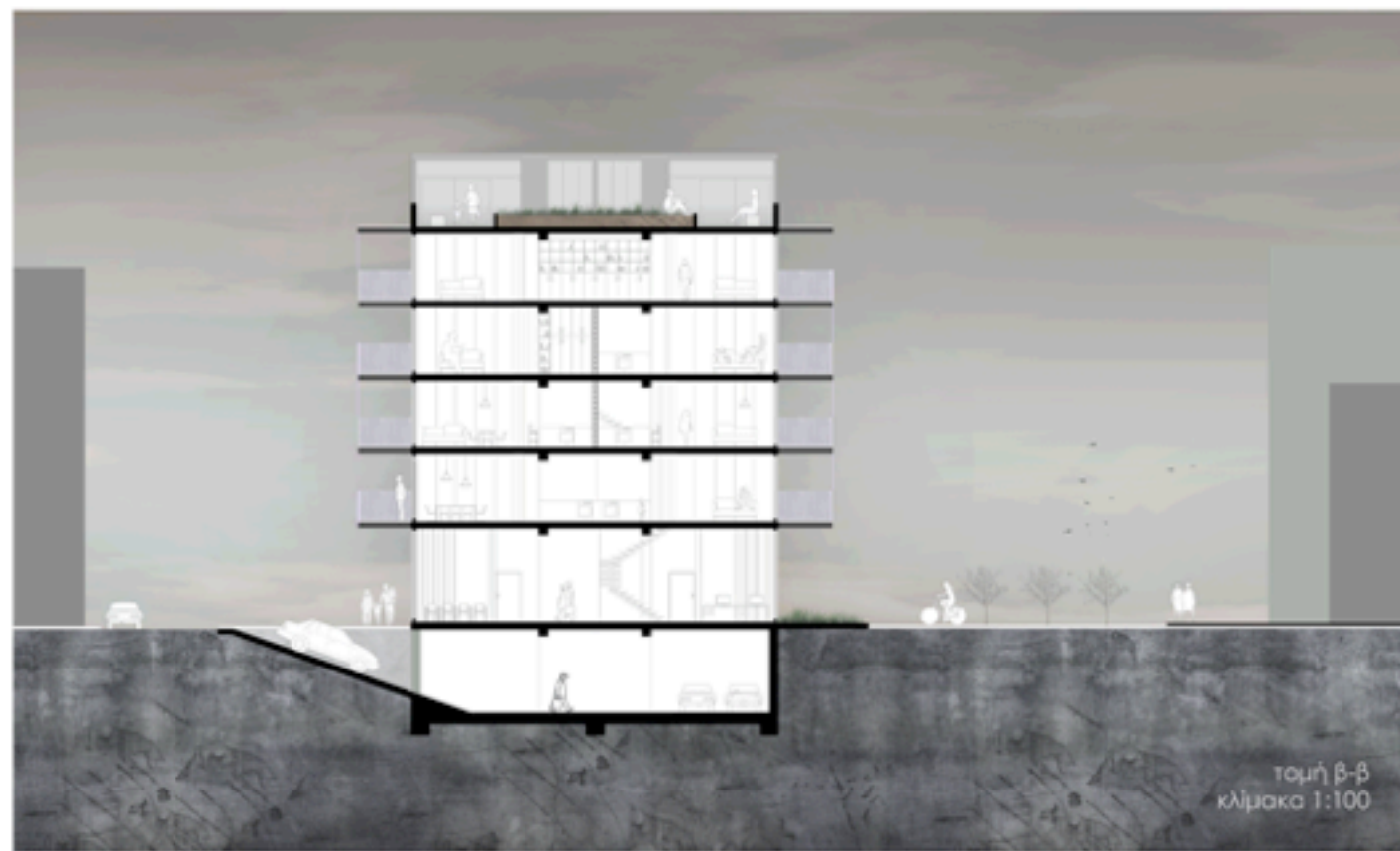
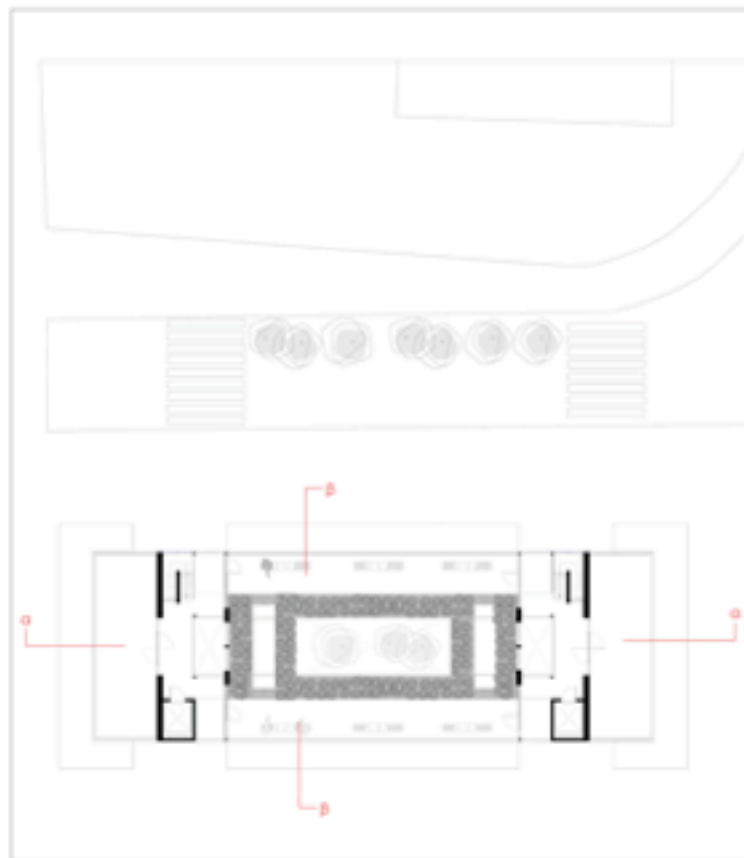
2ος όροφος

3ος όροφος

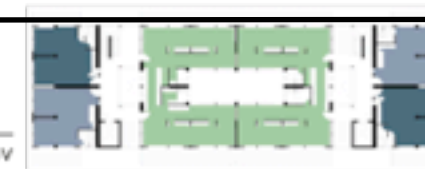

4ος όροφος

τύποι κατοικιών

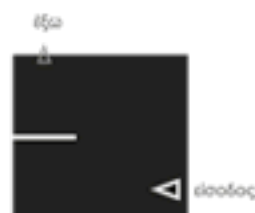
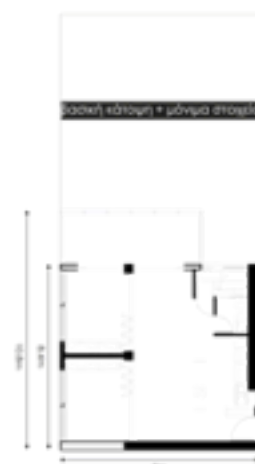
εντοπισμός τύπων κατοικιών

α

ΤΥΠΟΣ

2 - 4 άτομα
70 τ.μ

γ

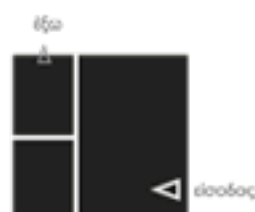
ΤΥΠΟΣ

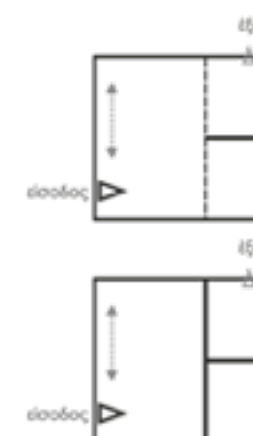
4 - 6 άτομα
150 τ.μ

α' όροφος

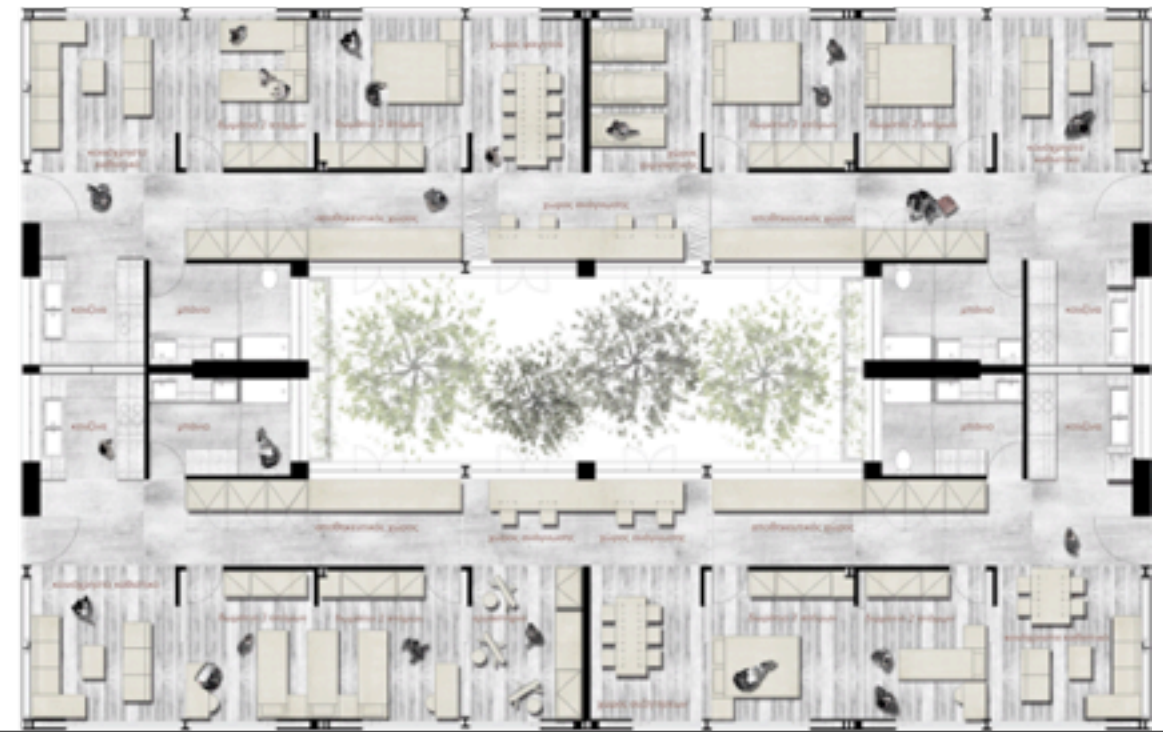
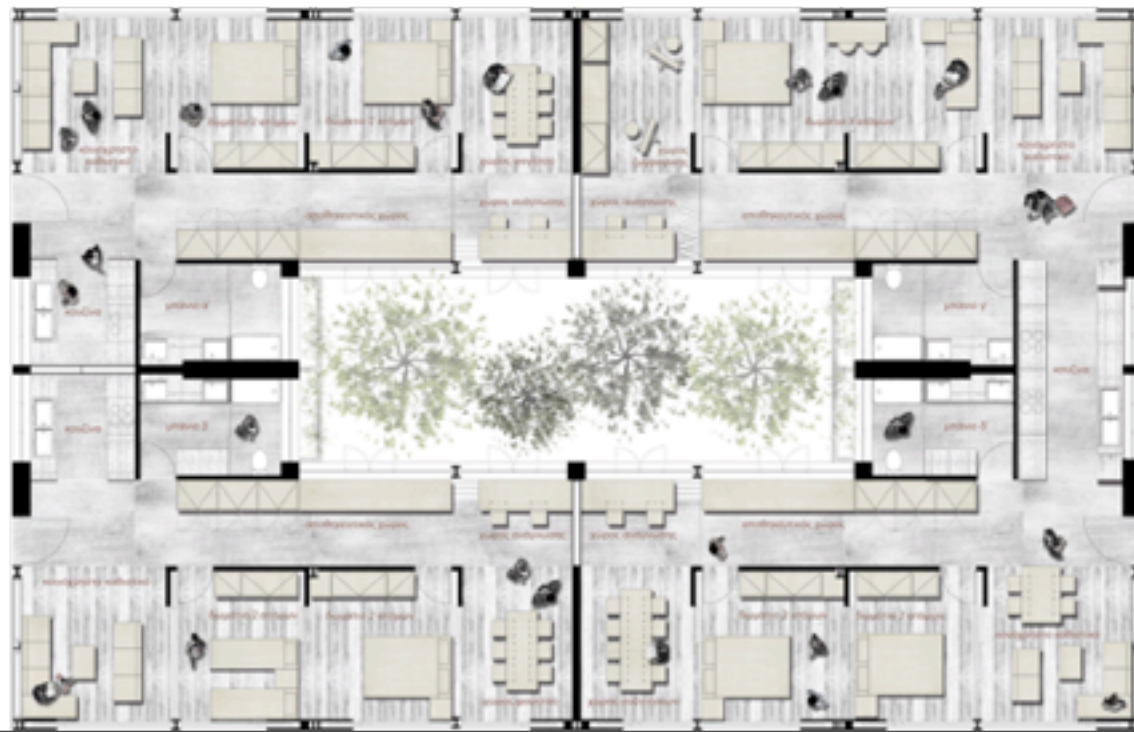
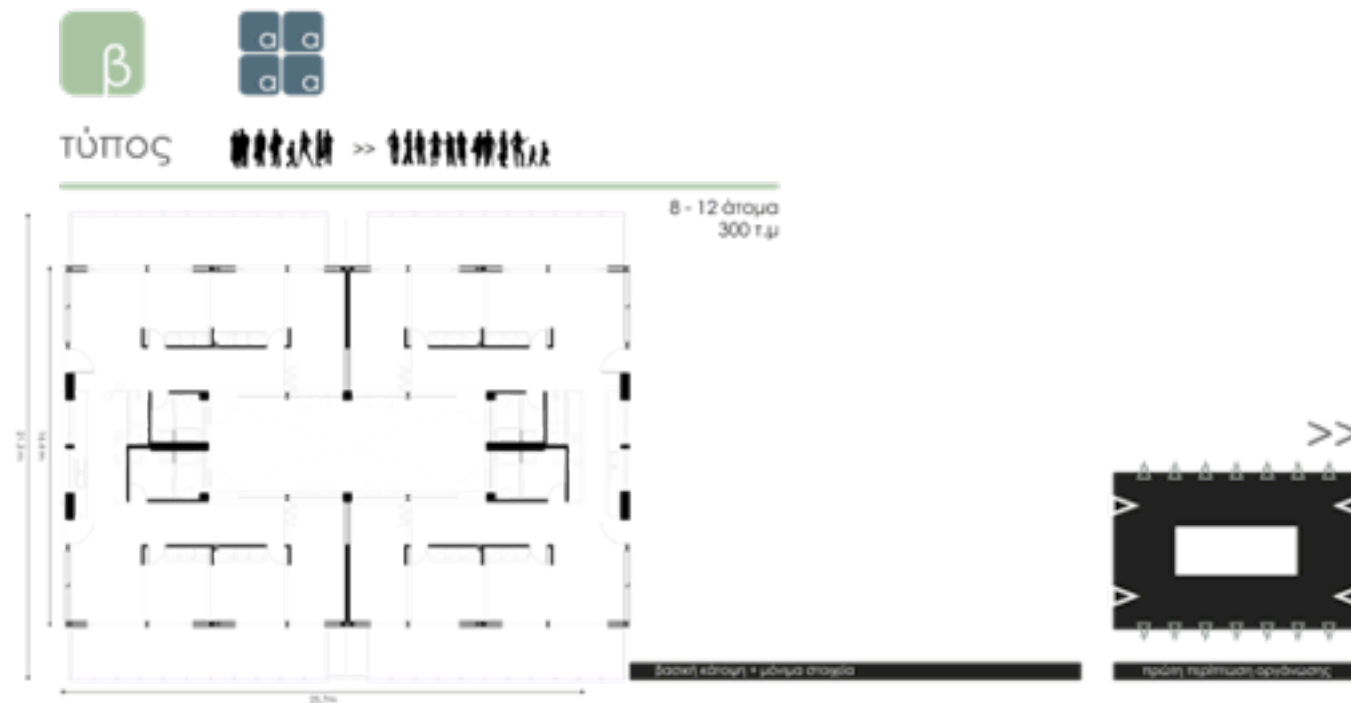

β' όροφος

σχέδια

τύποι κατοικιών

σχέδια

ΦΥΤΕΥΣΕΙΣ

Καλλωπιστικά δέντρα

μανόλια *magnolia x ikebana*

3-8

ιακαράνδη *jacaranda mimosifolia*

6-8

μήνας ανθοφορίας

Καλλιέργειες

αρωματικά φυτά

δεντρολίβανο *rosmarinus officinalis*

δάφνη *laurus nobilis*

θυμάρι *thymus vulgaris*

ρίγανη *origanum vulgare*

φασκόμηλο *salvia officinalis*

λεβάντα *lavandula dentata*

δίκτημος *origanum dictamnus*

ματζουράνα *origanum majorana*

λούιζα *aloysia triphylla*

οπωροκηπευτικά

καλοκαίρι

μήνας σποράς

μήνας συγκομιδής

αγγούρι *cucumis sativus*

3-6

6-9

κολοκυθιά *cucurbita pepo*

3-8

6-10

μελιτζάνα *solanum tuberosum*

4-5

7-9

τομάτα *lycopersicon esculentum*

3-5

6-9

πιπεριά *capsicum annum*

3-5

6-9

αγκινάρα *cynara scolymus*

12-2

5-6

καλαμπόκι *zea mays*

4-6

7-9

νεροκολόκθα *cucurbita maxima*

3-8

7-11

μπόμια *hibiscus esculentus*

3-5

6-9

χειμώνας

κουλουπίδι *brassica oleracea*

7-9

11-1

μπρόκολο *brassica oleracea botrytis*

7-9

11-1

λάχανο *brassica oleracea capitata*

6-8

10-12

μαρούλι *lactuca sativa*

9-2

9-5

σπανάκι *spinacia oleracea*

8-9

2-3 10-12 5-6

ρόκα *eruca sativa*

2-9

4-11

ραδίκι *cichorium intybus*

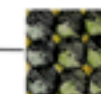
8-2

9-3

αντίδι *cichorium endivia*

8-2

10-4

Καρποφόρα δέντρα

μήνας συγκομιδής

πορτοκαλιά *citrus x sinensis*

3-6

λεμονιά *citrus limon*

1-12

μανταρινιά *citrus reticulata*

2-4

ροδιά *punica granatum*

11

δαμασκηνιά *prunus domestica*

7-11

ελιά *olea europaea*

8-1

αμυγδαλιά *prunus amygdalus*

8-9

βολβώδη / ποώδη

καλοκαίρι

μήνας σποράς

μήνας συγκομιδής

καρότο *daucus carota*

2-4

7-9

4-10

πατάτα *solanum tuberosum*

12-2

5-6

παντζάρι *beta vulgaris*

2-3

7-9

4-5 9-10

πολυετή

κρεμμύδι *allium cepa*

2-3

8

6-7 11

σκόρδο *allium sativum*

10-2

12-4

πράσο *allium ampeloprasum*

3-4

7-8

σέλινο *apium graveolens*

2-3

4-6

μαιντανός *petroselinum crispum*

3-4

5-7

δυόσμος *mentha viridis*

3-4

5-7

άνιθος *anethum graveolens*

3-4

5-7

χειμώνας

καυκαλήθρα *fordyllum arylum*

8-10

12-5

βλίτο *amaranthus blitum*

2-4

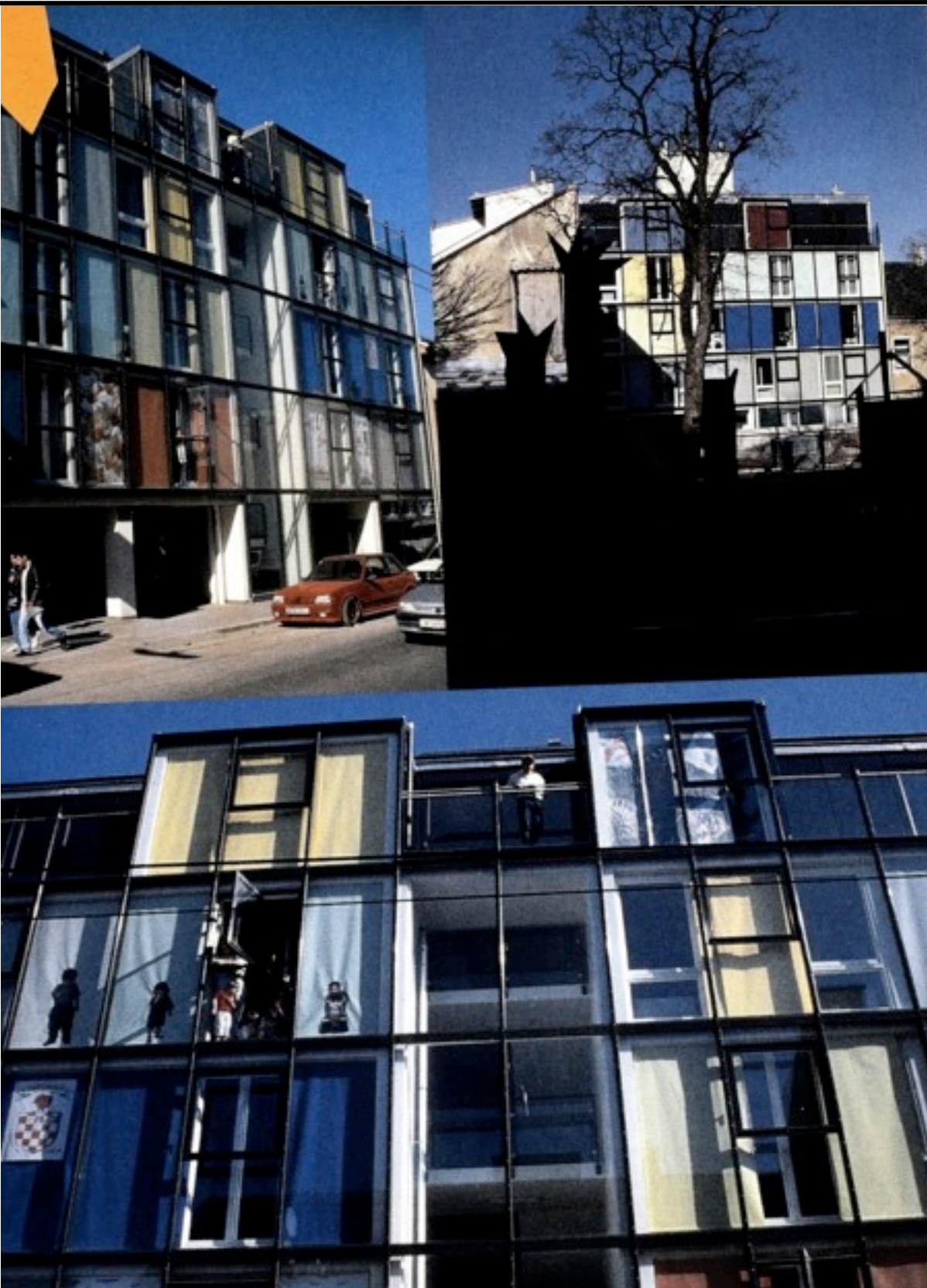
6-11

μόραθος *foeniculum vulgare*

8-10

12-5

αναφορές, υλικά

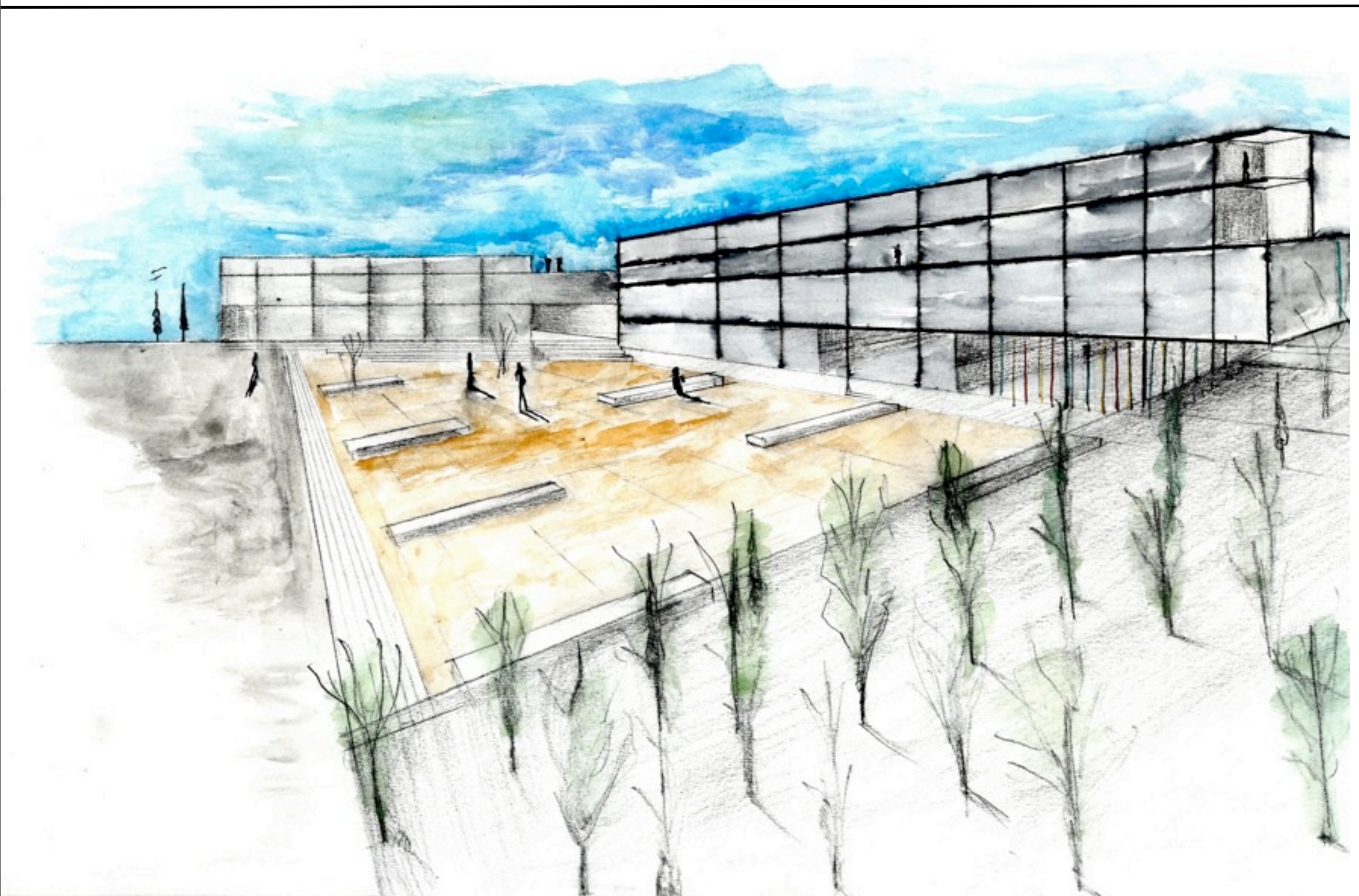
Polyvalent houses in Vienna

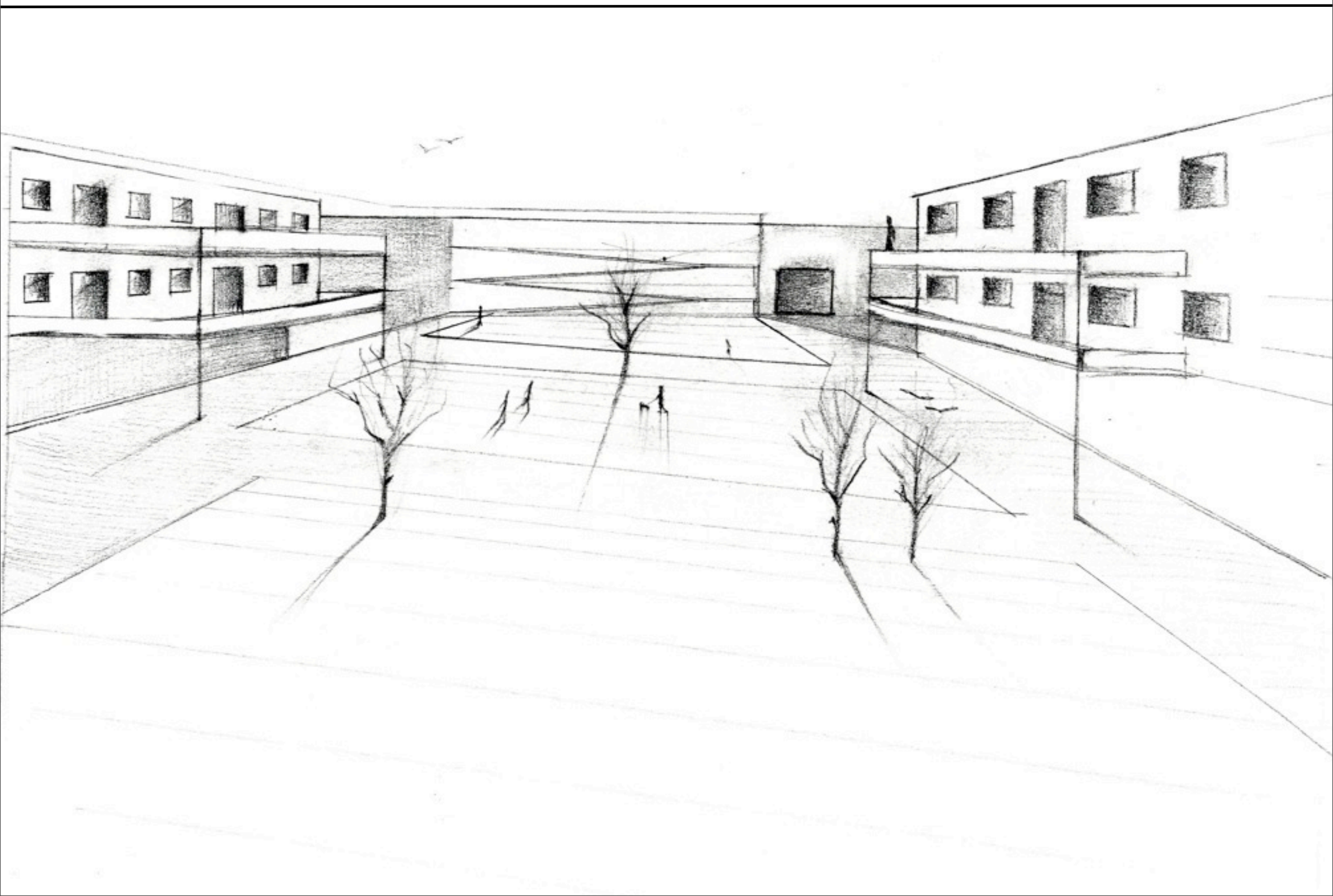
multifunctional entrance zone
Godan Shinonome Tokyo Japan

σκίτσα

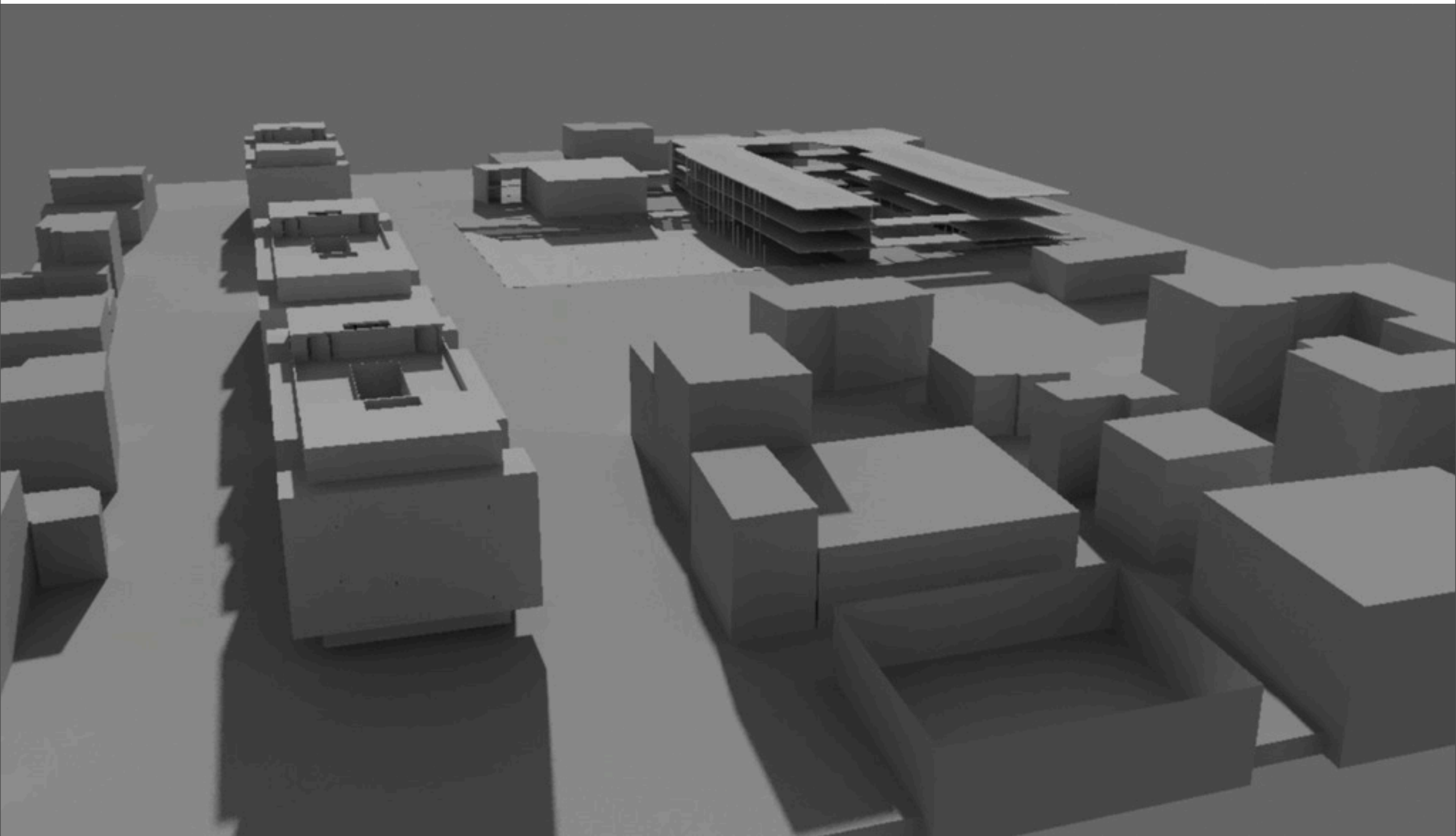
άποψη πλατείας | βιβλιοθήκης

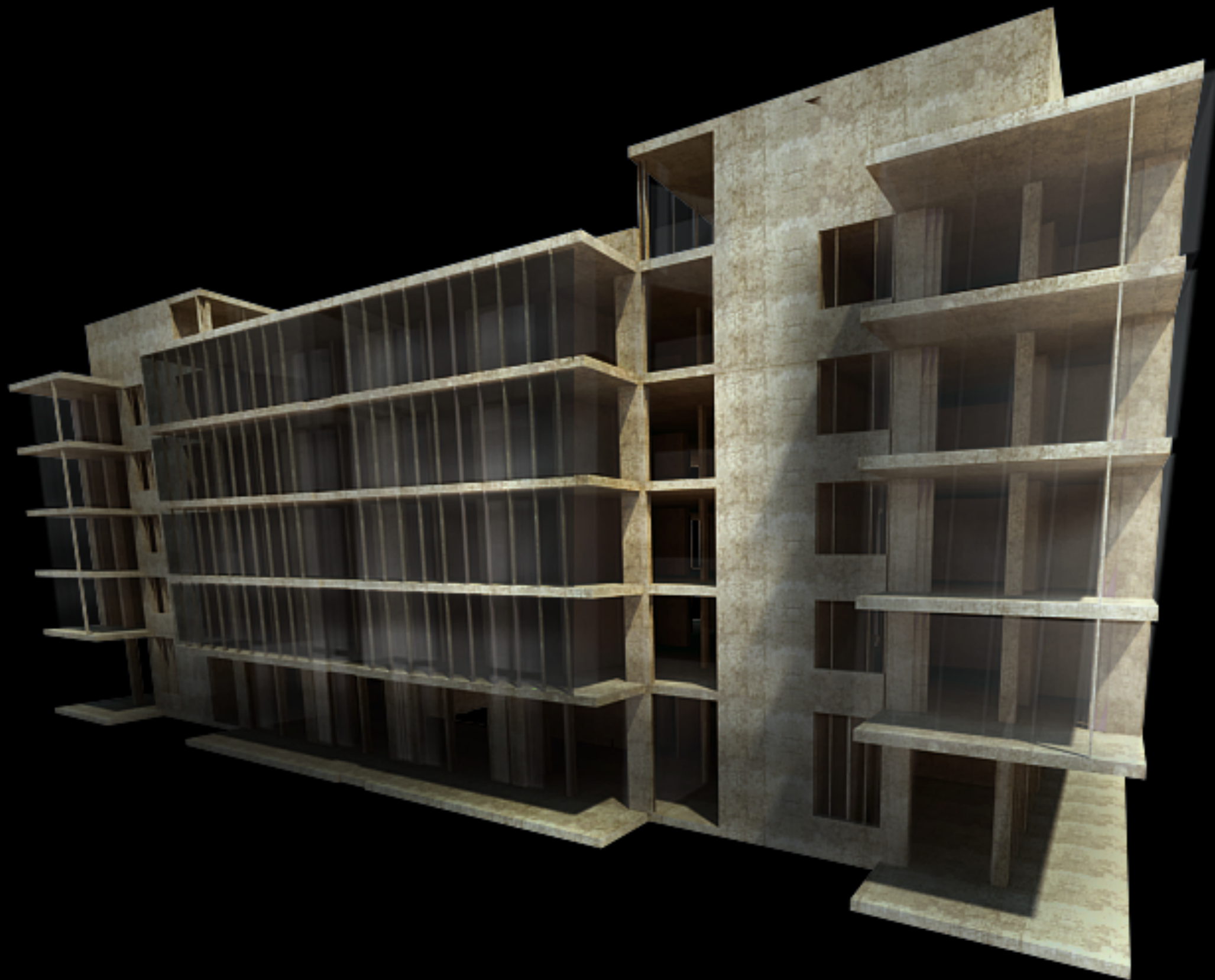

άποψη εσωτερικής αυλής κοιτώνων

Τρισδιάστατες απεικονίσεις

μονάδα κατοικίας

εσωτερικό αίθριο κατοικίας

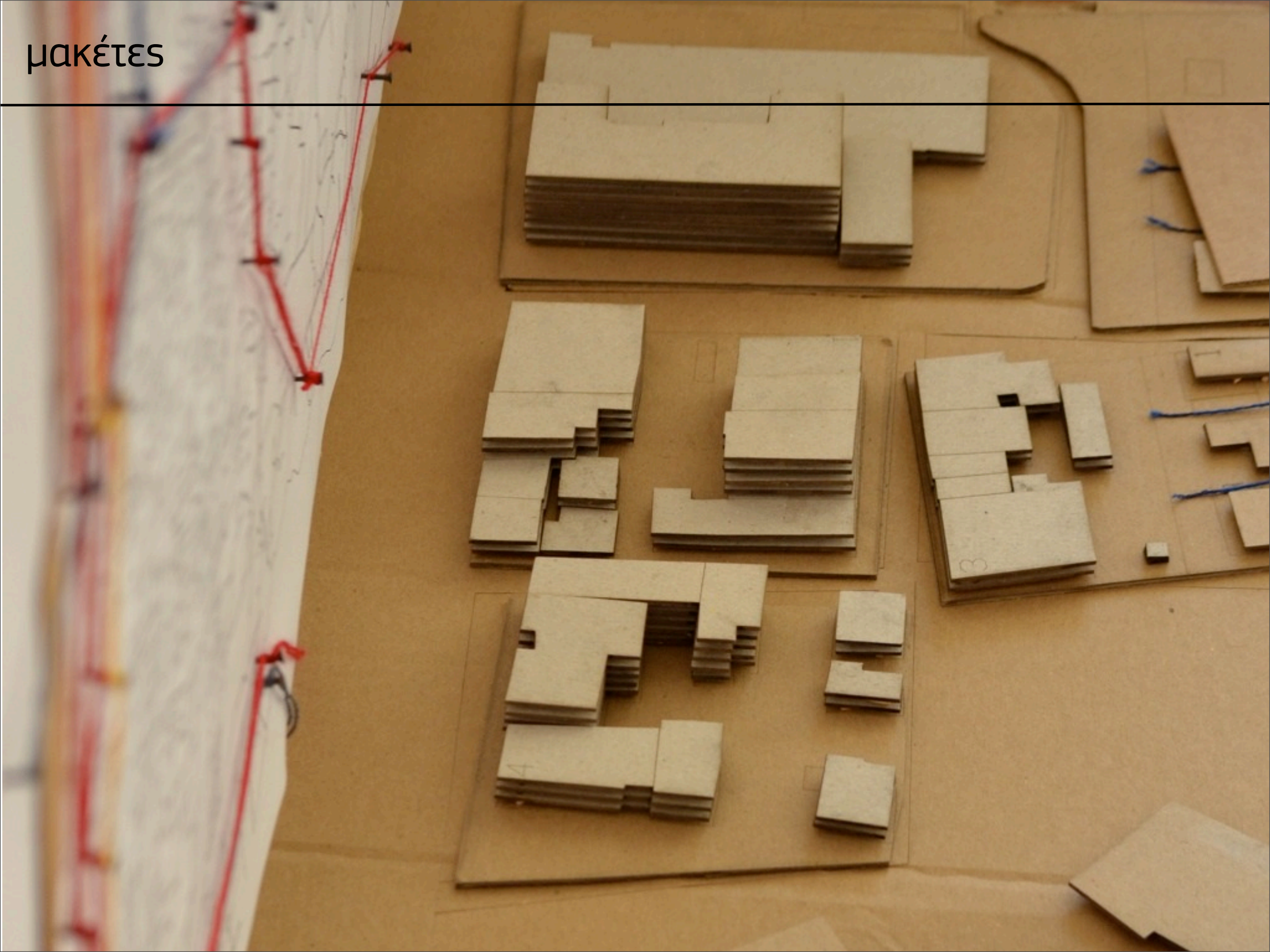
εσωτερικό αίθριο κατοικίας

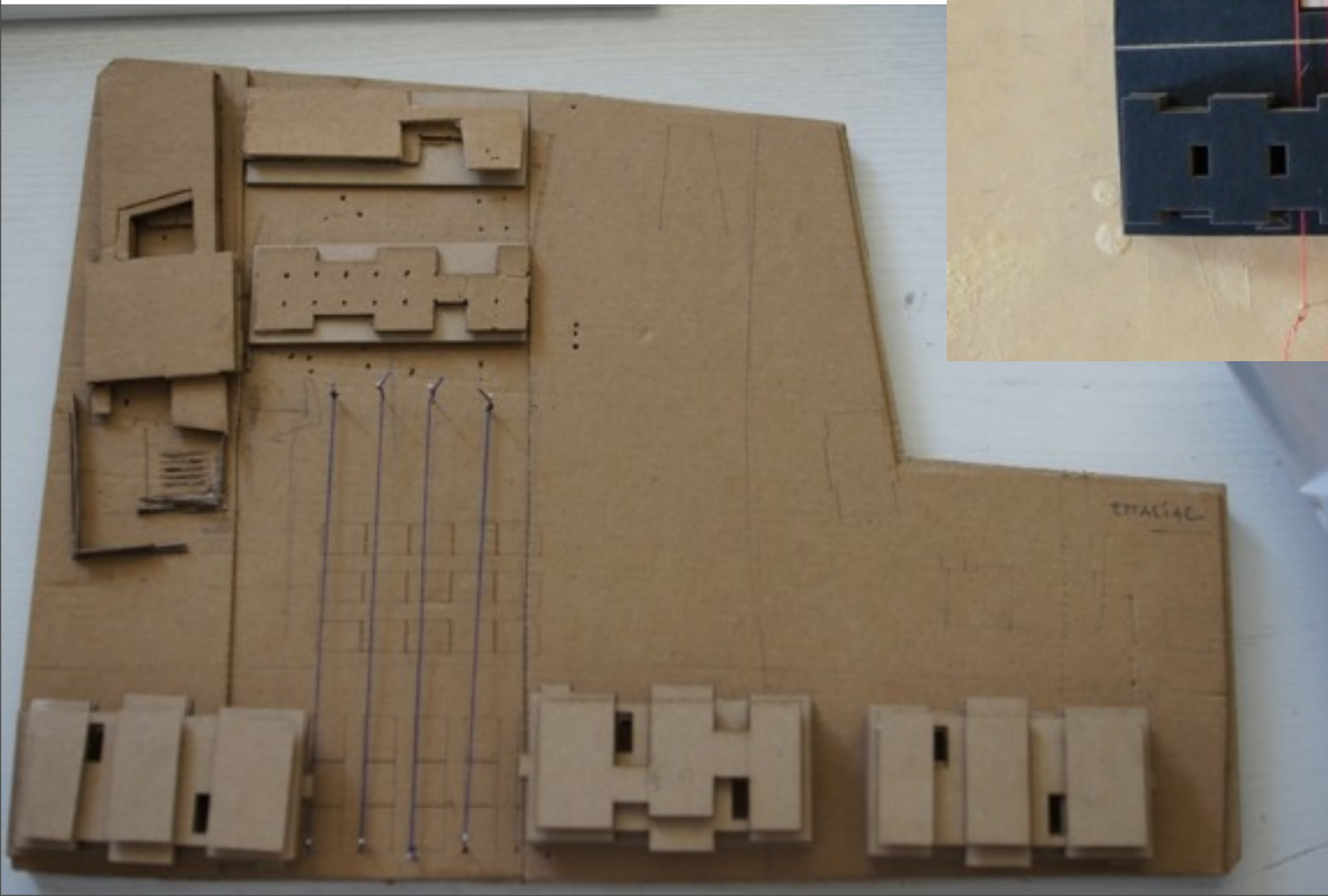
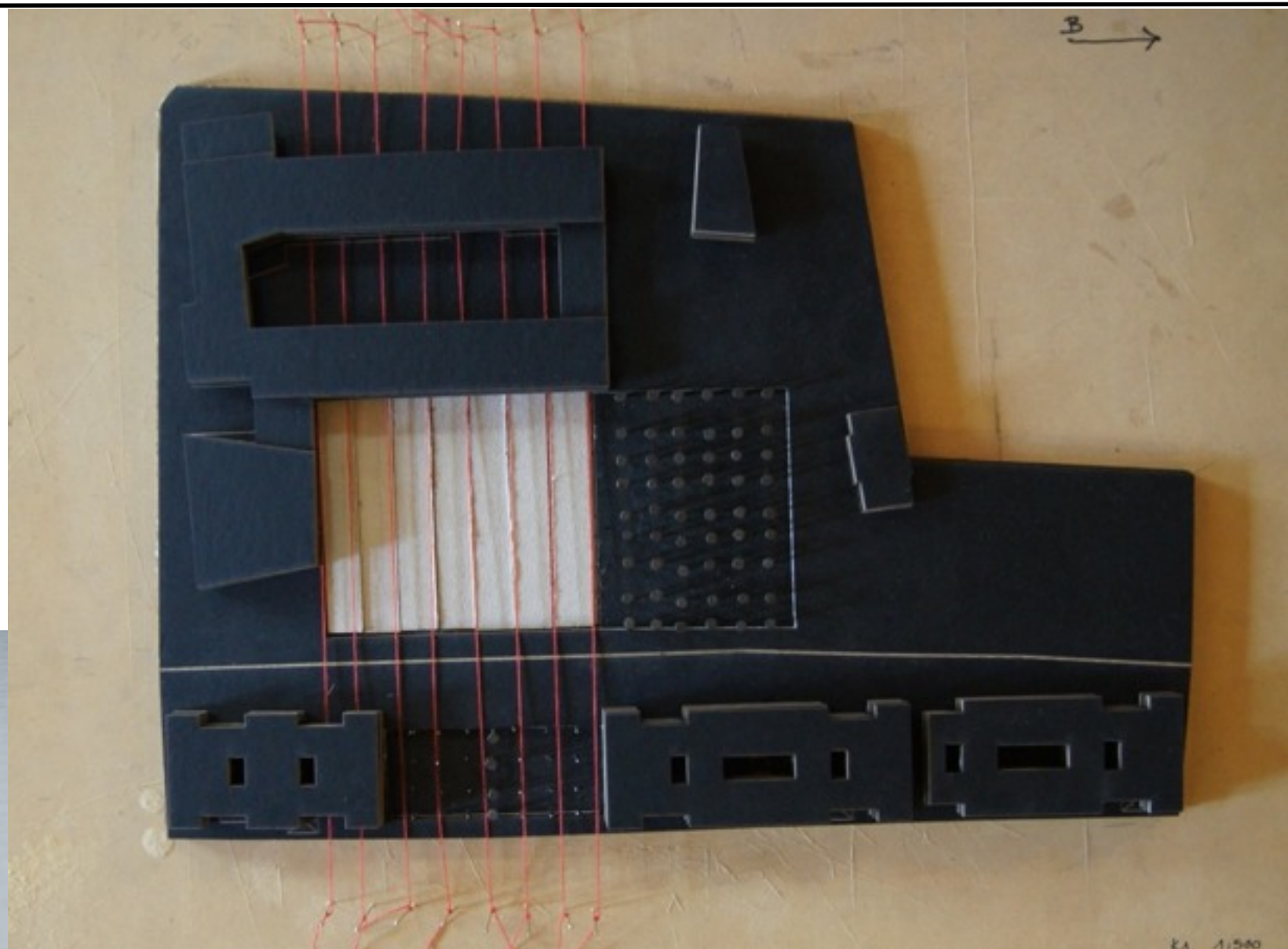
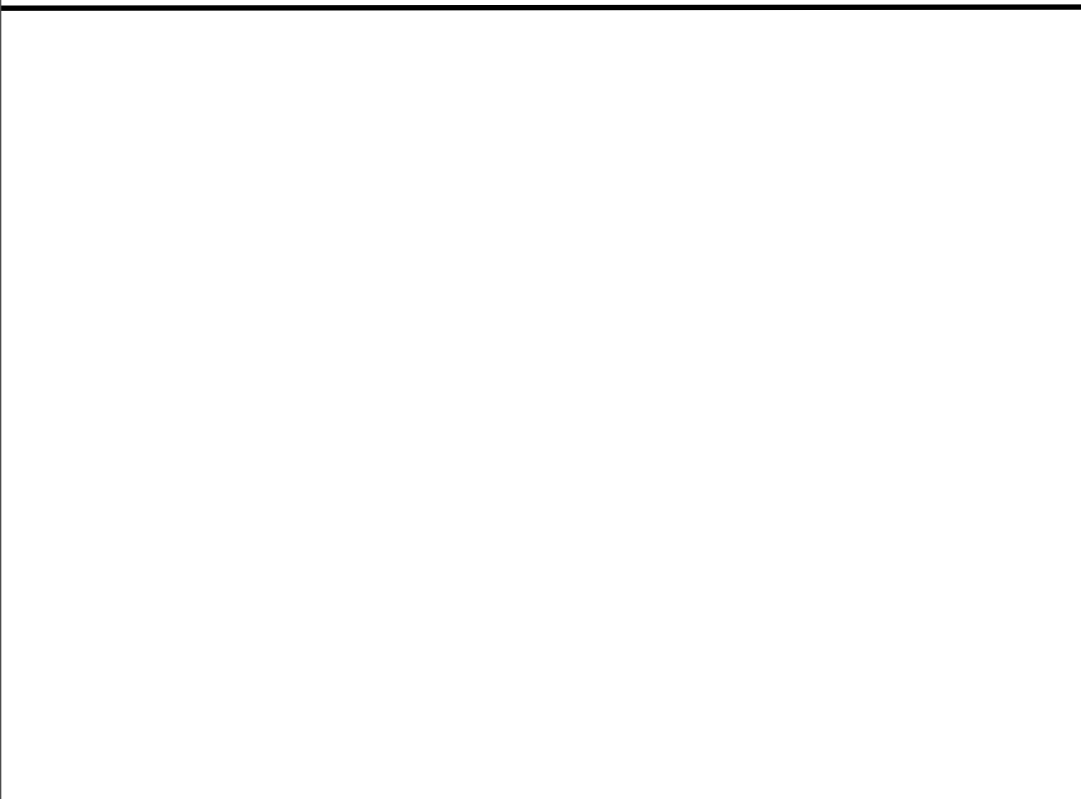

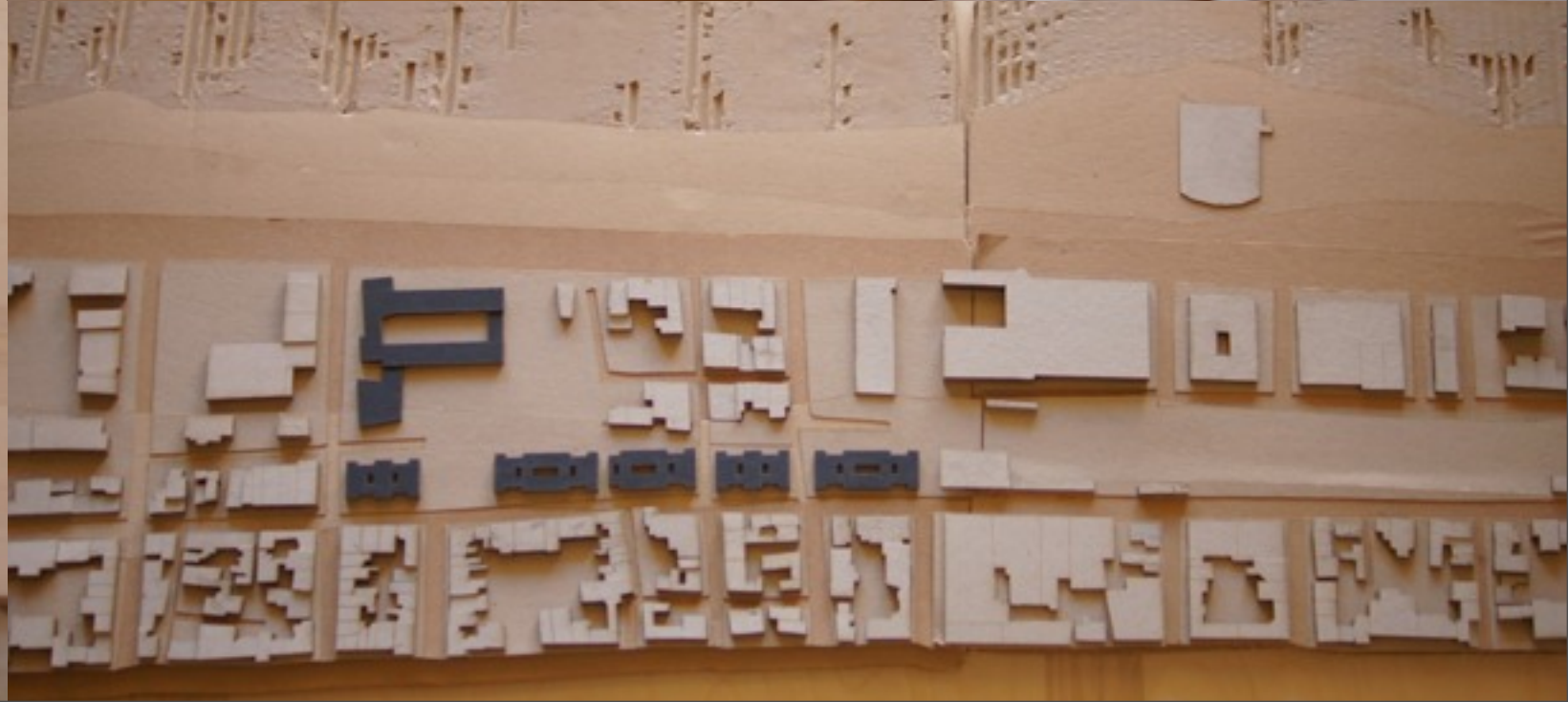
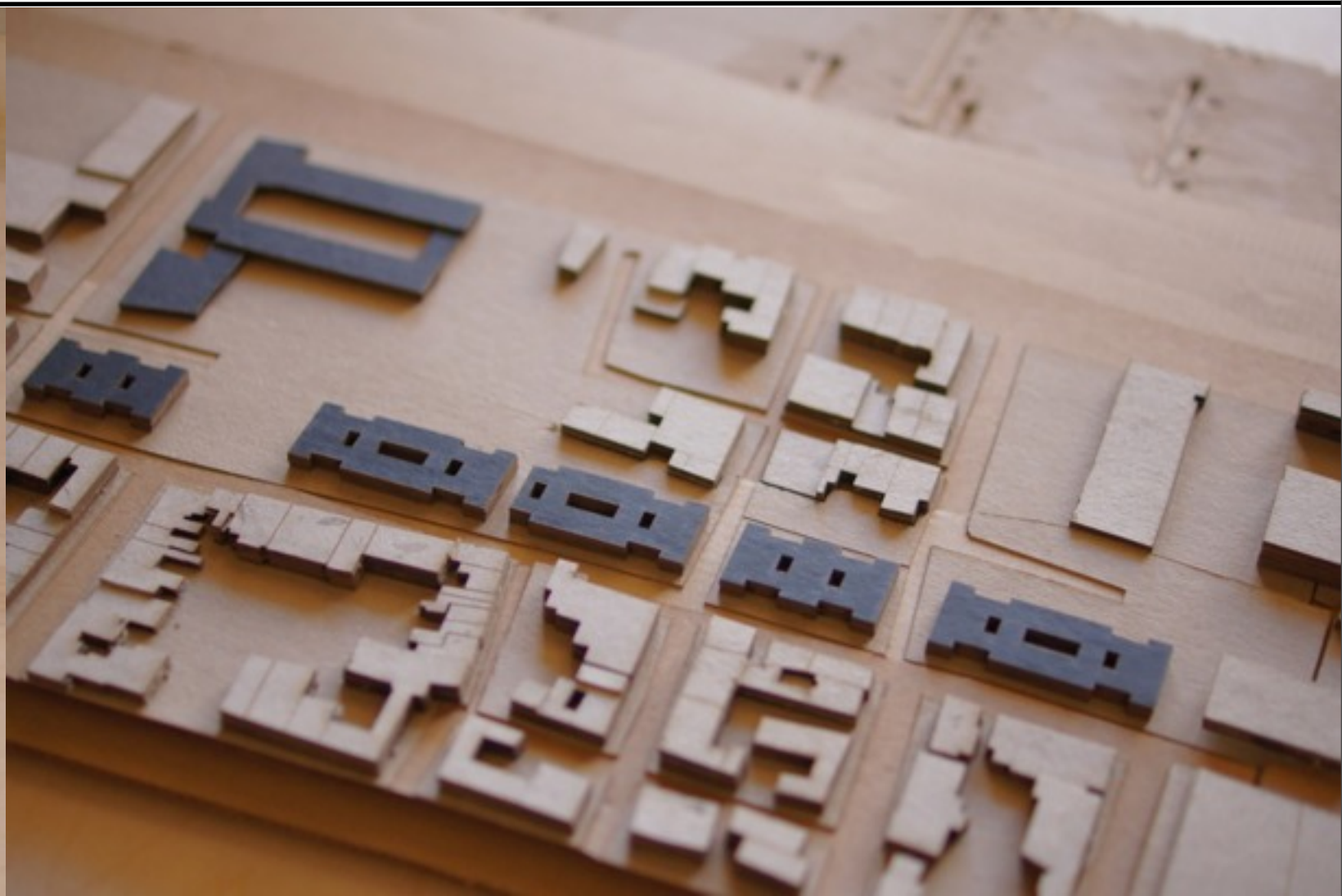
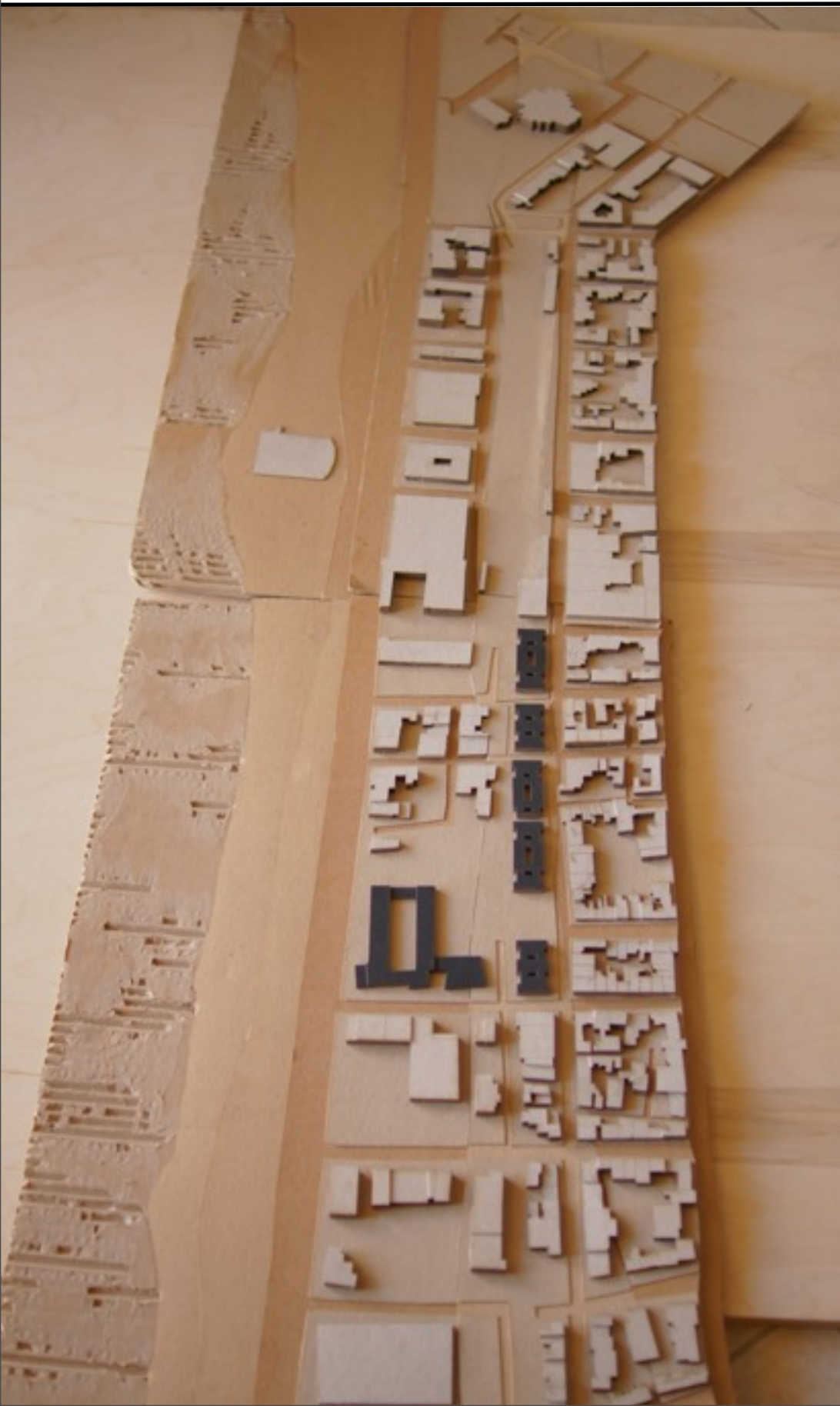

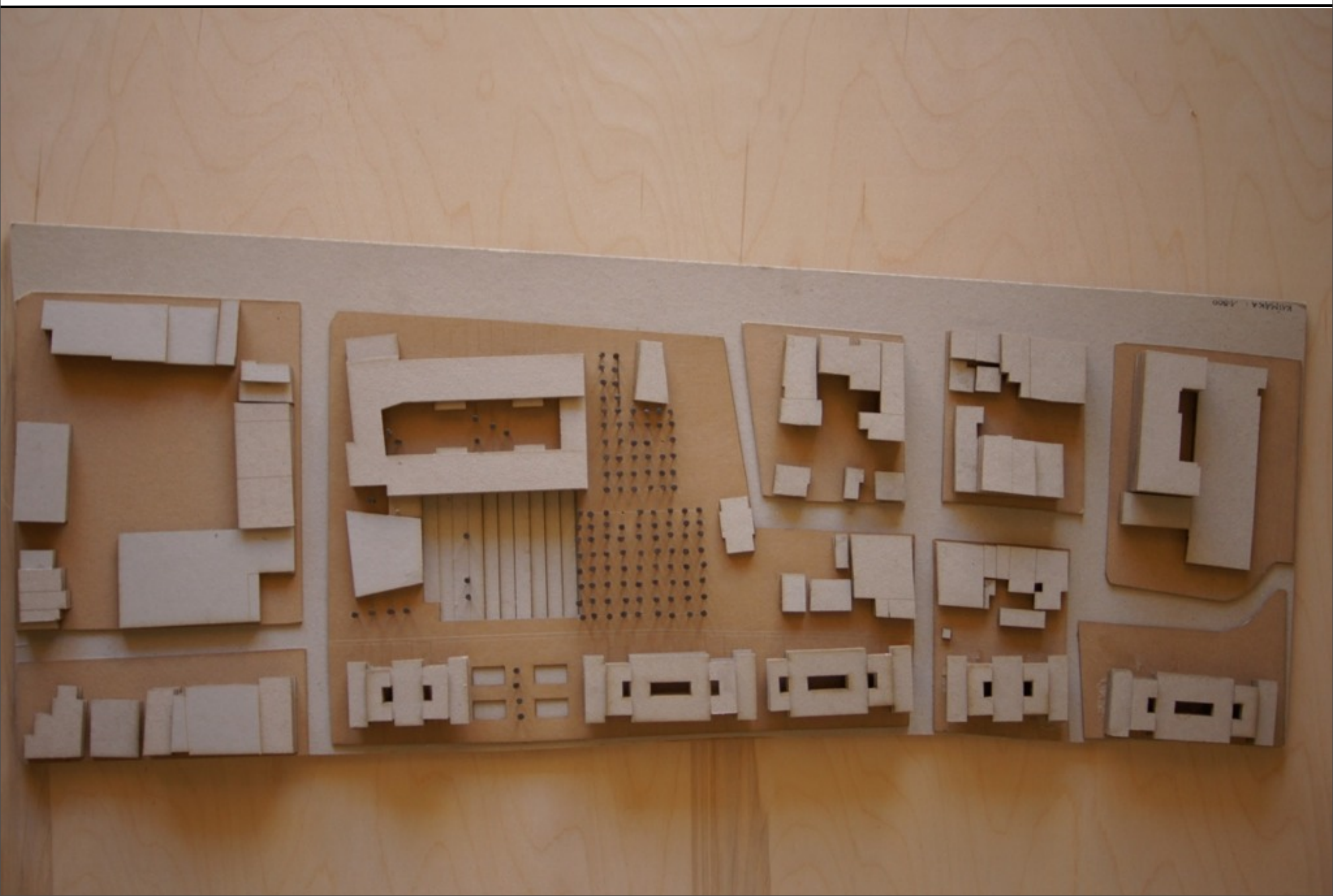
μακέτες

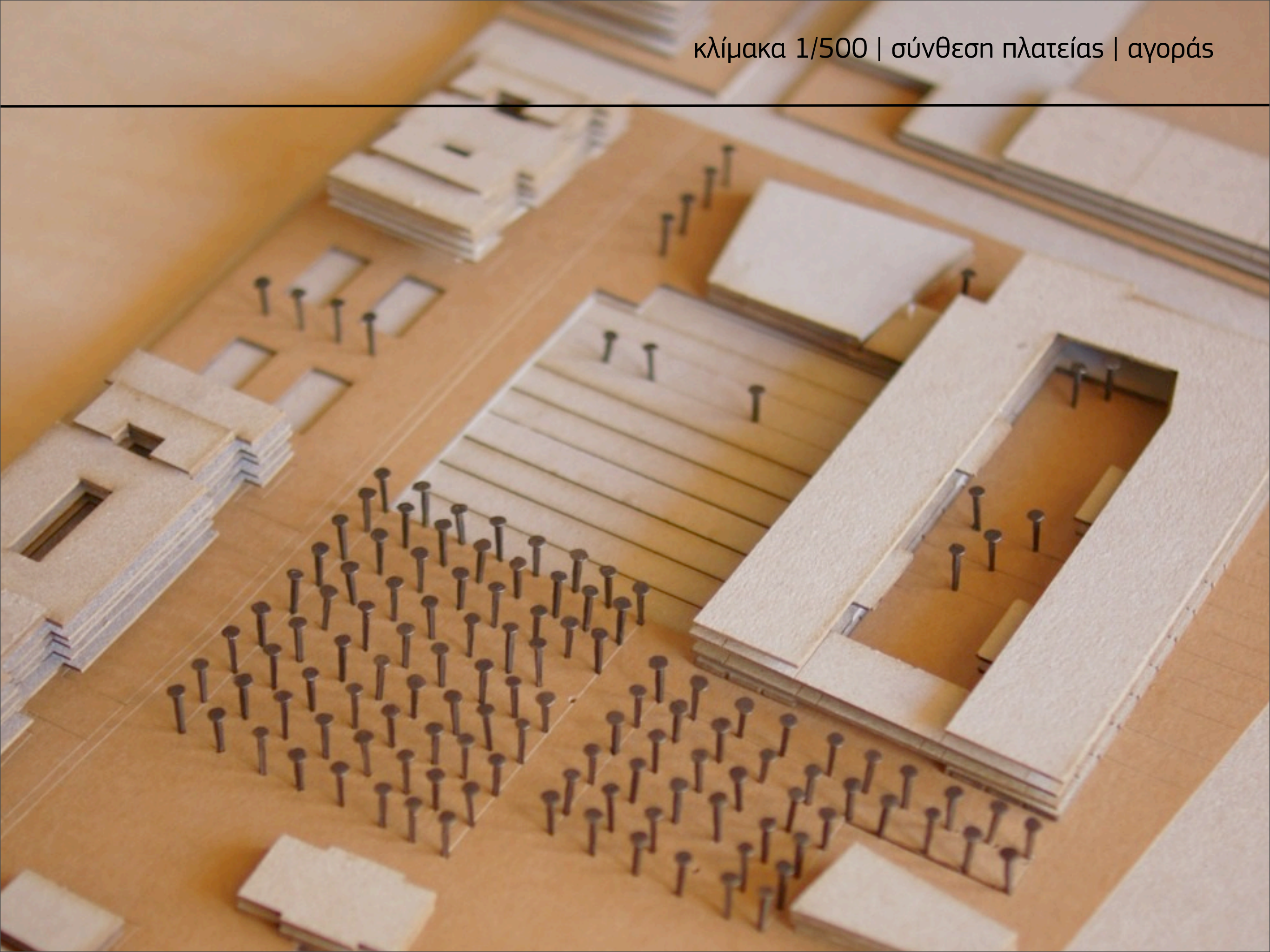

κλίμακα 1/1000 | πολεοδομική ένταξη

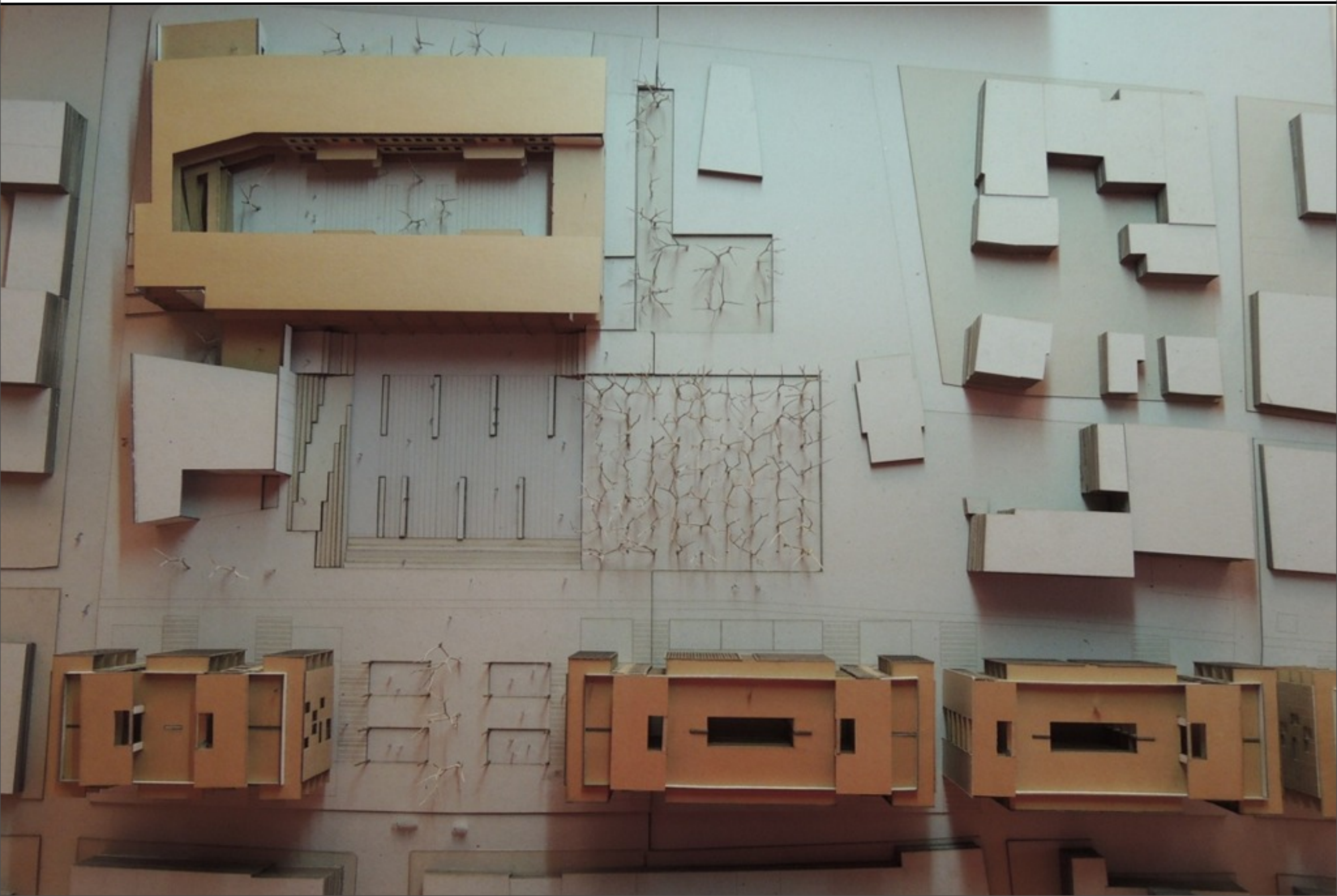

κλίμακα 1/500 | σύνθεση πλατείας | αγοράς

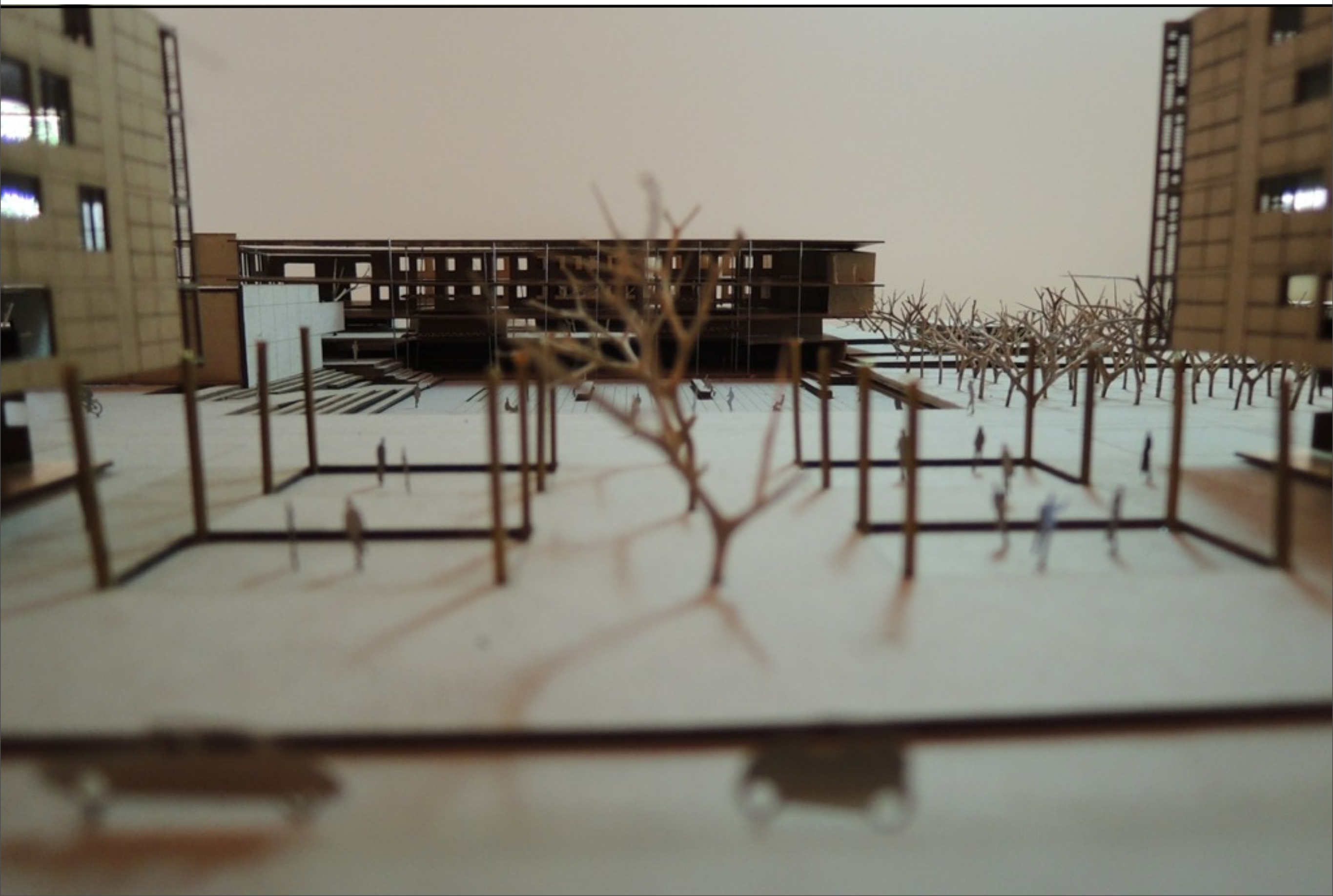
κλίμακα 1/200

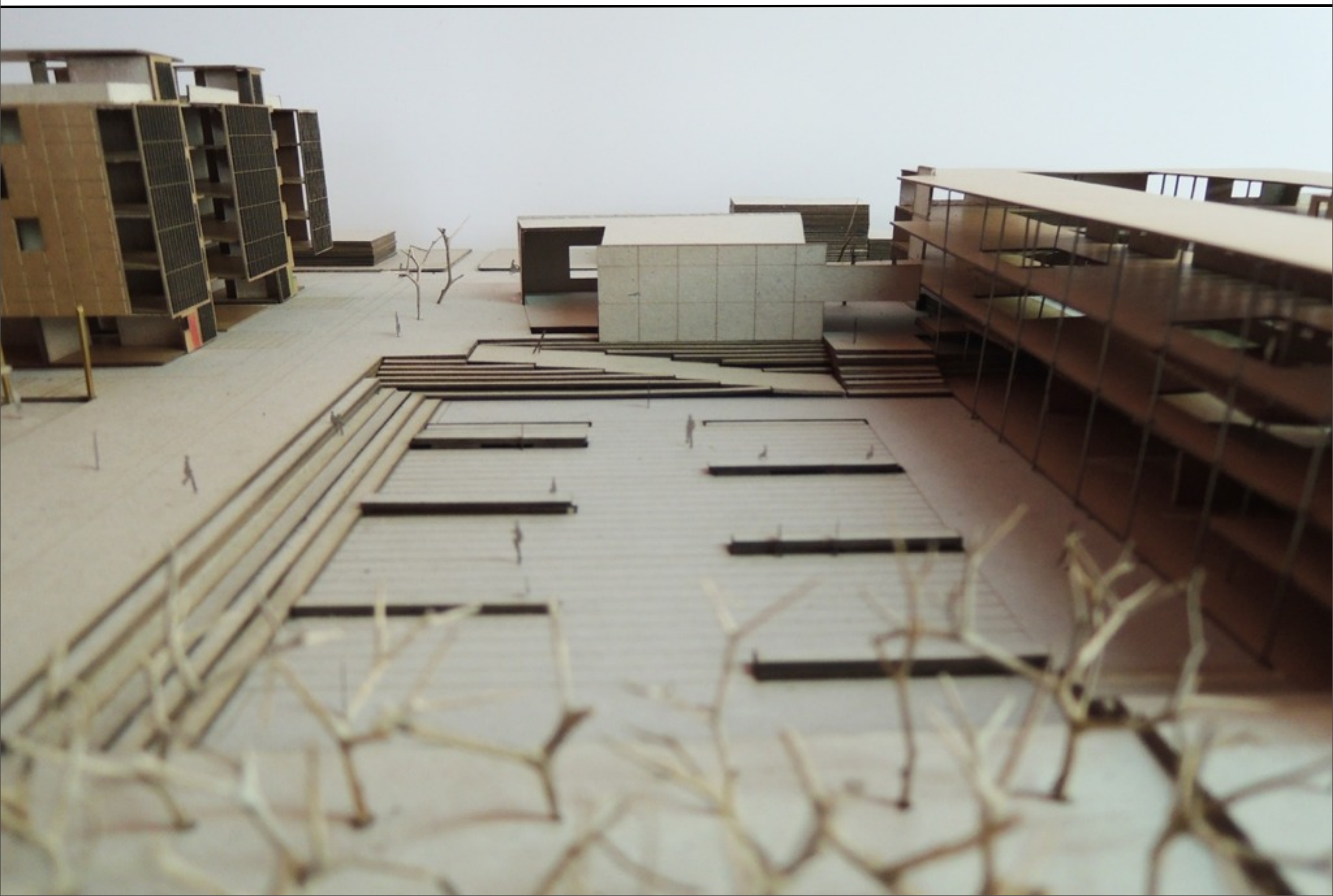

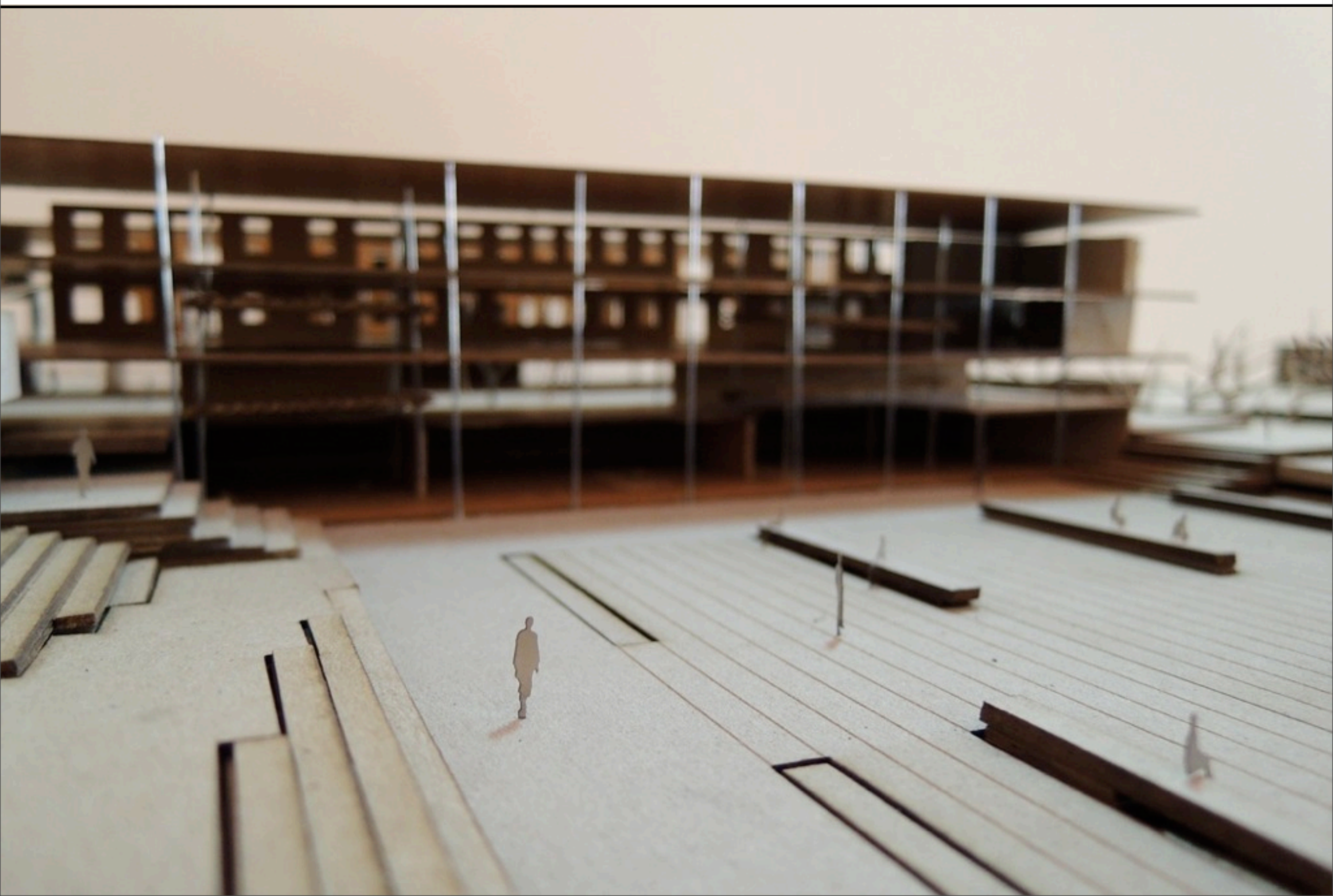
είσοδος στη πλατεία | αγορά

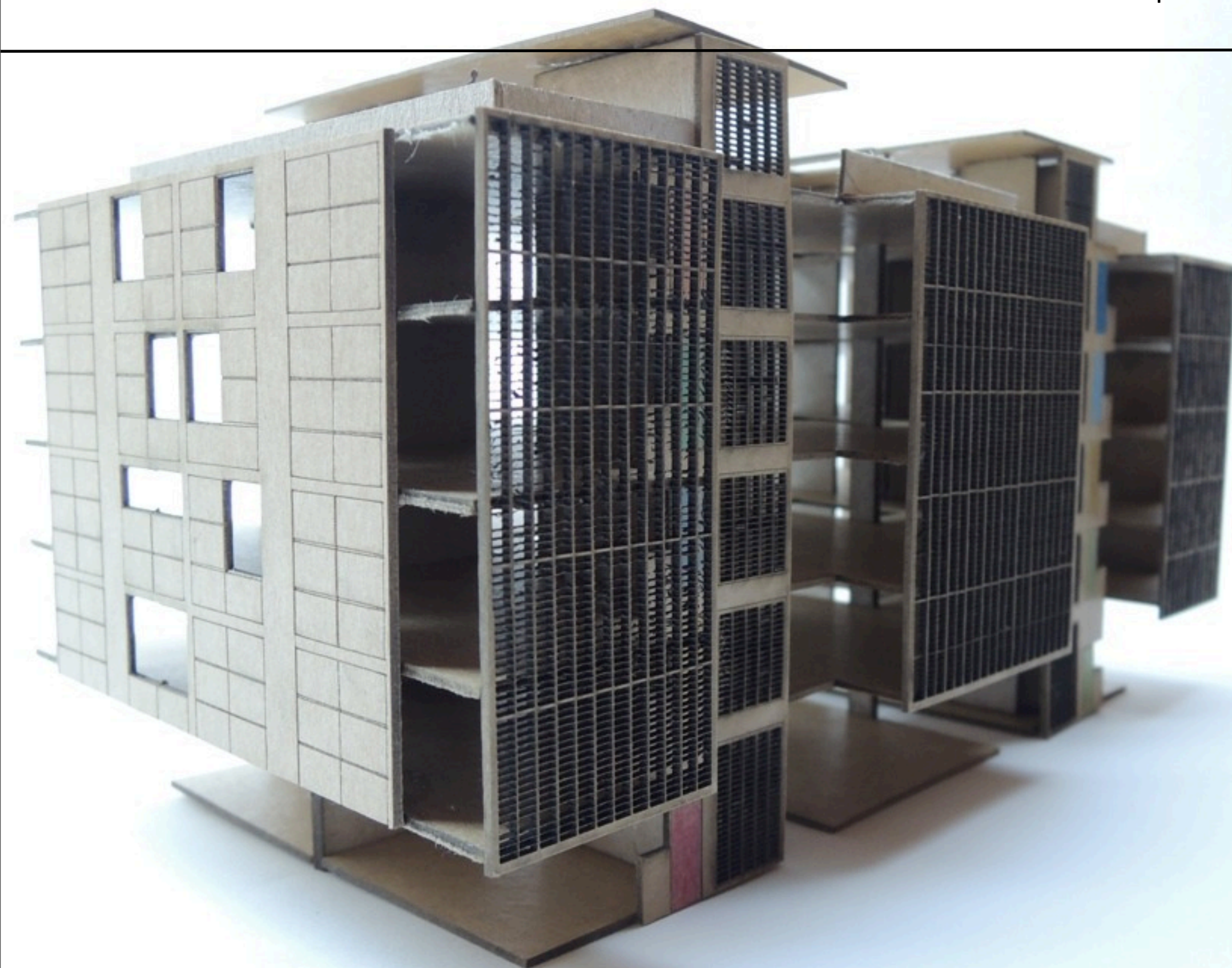

είσοδος στη πλατεία | αγορά

εσωτερική αυλή κοιτώνων

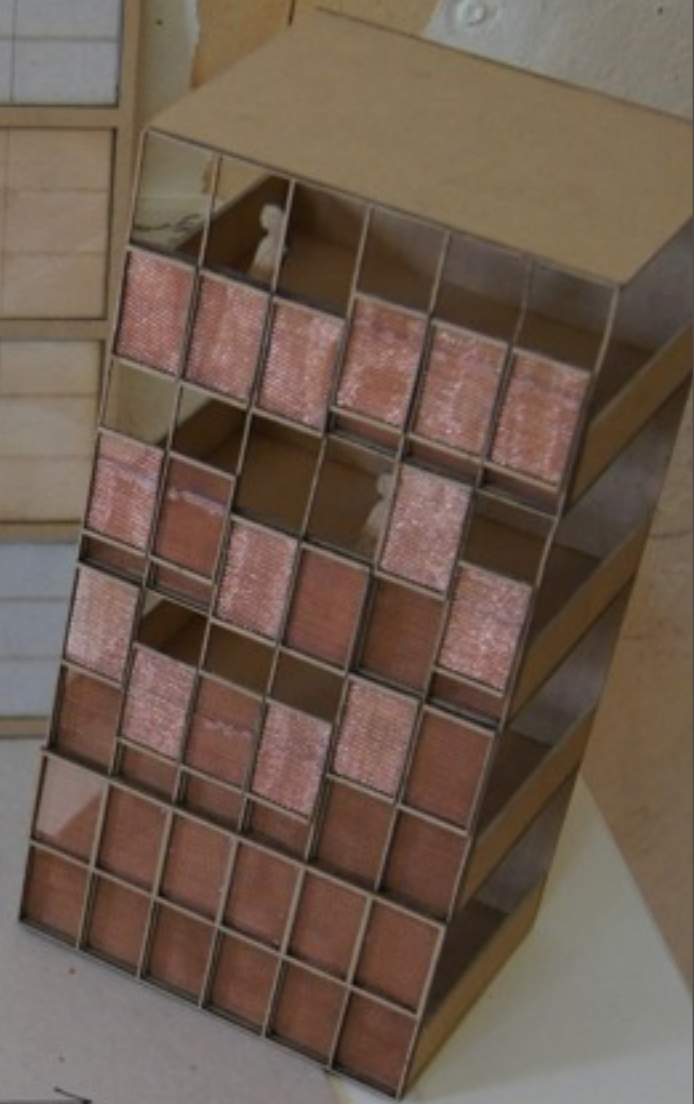

κλίμακα 1/50 όψεις κατοικίας

πανέλα πλάγιων όψεων

↑
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΠΑΝΕΛΩΝ
ΠΛΑΓΙΑΣ ΌΨΗΣ

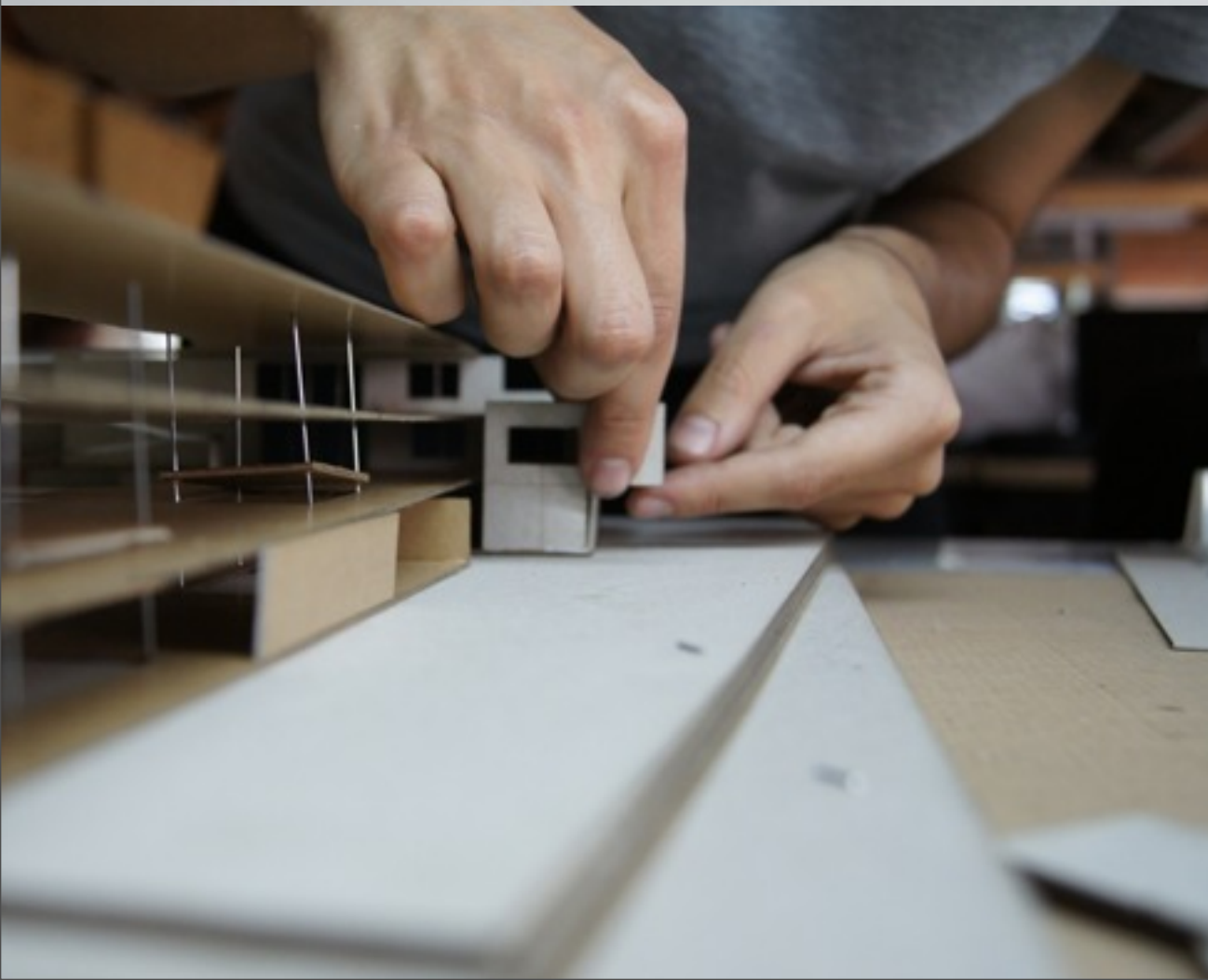
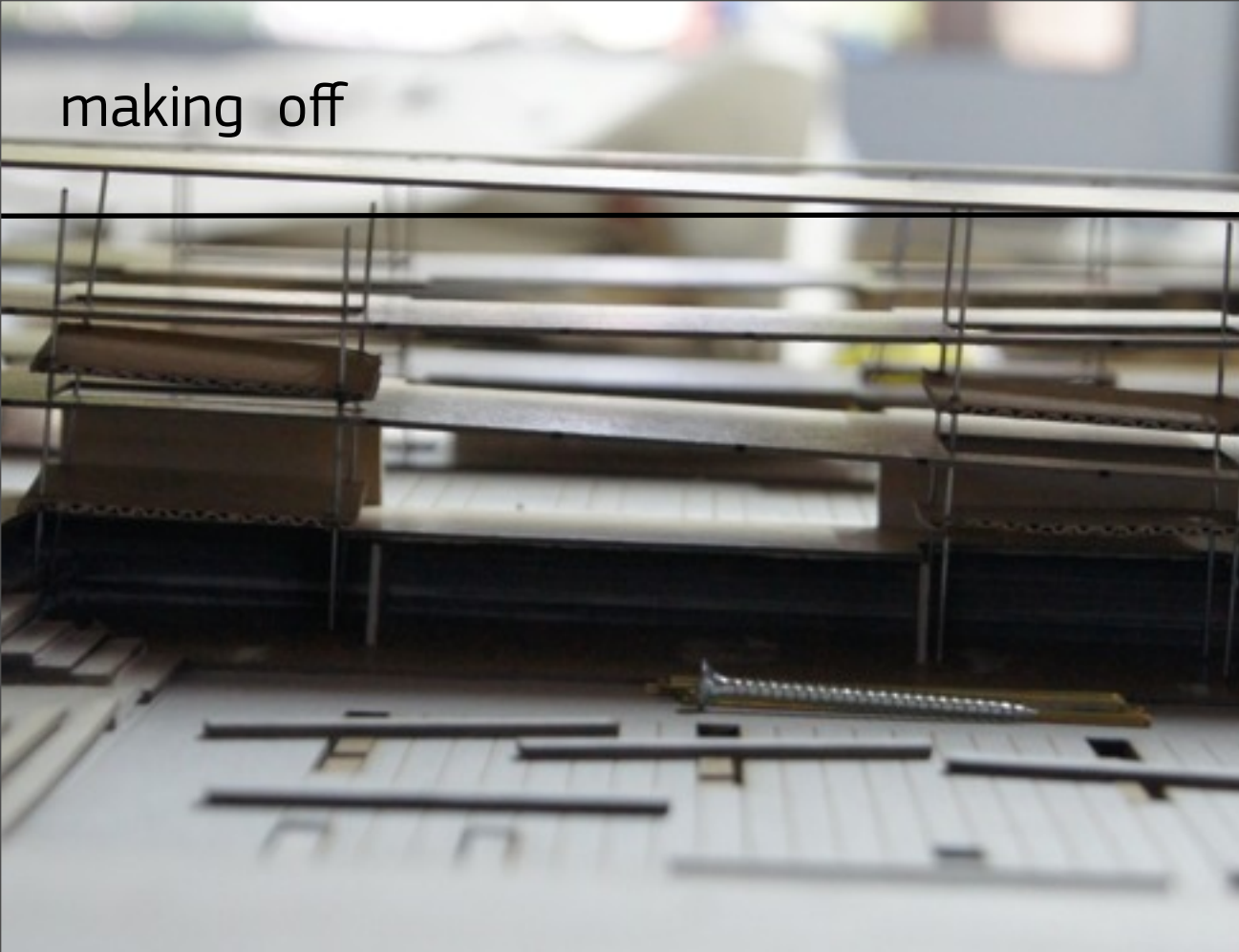

→
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
ΣΚΙΑΣΤΡΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΌΨΗΣ

ρυθμιζόμενα μεταλλικά σκίαστρα
κεντρικών όψεων

Κλ. 1/50

making off

βιβλιογραφία

Εκ-τοπισμένοι αστικοί νομάδες στις μητροπόλεις

Ελένη Τζιρτζιλάκη

nissos academic publishing

Προσαρμόσιμη αρχιτεκτονική

Δυνατότητες και παράγοντες σχεδιασμού μεταβαλλόμενων και «ευφυών χώρων»

Σωκράτης Γιαννούδης

εκδόσεις Ιων

Time based architecture

Bernard Lepton

Rene Heijne

Jasper van Zwol

Ερευνητικές εργασίες

Μετακινούμενοι άνθρωποι & εφήμερη κατοίκηση στη πόλη

Μανουσογιαννάκη Γεωργία

Το σχέδιο πόλεως της Πάτρας

Ορατός και αόρατος χώρος

Βασιλική Μαυρίδου

ευχαριστίες

επιβλέποντες:

Βαζάκας Αλέξανδρος

Σωκράτης Γιαννούδης

ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Πάνος Μποζίκας

Βασίλης Ντίμερης

Σωτήρης Ντζούφρας

Σπύρος Πιττίδης

Ισμήνη Χριστακοπούλου

Πάτρα

Άρτεμις Φραδέλου

Χρήστος Καραπιπέρης

Πέτρος Μαντάς

Φίλες

Βαρβάρα Φέτση

Ανναμαρία Παρθενάκη

Σίλεια Κούκου

Έφη Κτιστάκη